

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25.— Din
za inozemstvo 40.—
neobvezno

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čerkov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 13. februarja.

Potek minulega volilnega boja je pokazal, na kateri strani je resna volja za pozitivno delo in kje je ni. Stranke Narodnega bloka so ves čas pred volitvami razpravljale na sestankih in shodih volilcev o problemih našega gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja, o načinih, kako je treba rešiti ta pereča vprašanja. Medtem ko so stranke opozicijskega bloka vodile ves volilni boj samo v znamenju hujškanja in nestvarne polemike.

Opozicija je v tem volilnem boju opustila celo svoji gesli republikanstva in avtonomizma, ki sta tvorila glavno gonilno silo njene politike, posluževala pa se je meglečnega frazerstva o svobodi in bratstvu, ki ju je sama tekem zadnjih šestih let najbolj ubijala. Vsa nestvarnost opozicijskega bloka vodila ves volilni boj samo v znamenju hujškanja in nestvarne polemike.

Nestvarnost agitacije opozicije je posledice idejne neenotnosti, ki vlada med posameznimi opozicijskimi strankami, ki ne morejo na notranjo ureditev države, kakor prej, tako je tudi v volilnem boju družila opozicijske stranke samo lažnost po oblasti. Vse drugo so premešale negotovi bodočnosti. Za opozicijo breznačelnega in podrobno izdelanega delovnega programa so bile zato v volilnem boju glavno sredstvo metode hujškanja, laži, blatnih političnega nasprotja. Na svoje aneche v gospodarskem, socialnem in političnem delu za narod gospoda ni mogla pokazati, ker jih nima.

Kako ranljivo silko nudi opozicijski blok tudi sedaj po volitvah! Medtem ko se vlada Narodnega bloka pripravlja na začetek pozitivnega dela v Narodni skupščini, se voditelji opozicijskega bloka pripravljajo med seboj, ali naj sploh pridejo v Narodno skupščino, ali pa naj vržejo mške v koruzo ter se abstinentno od dela v parlamentu in tako zopet očevarijo za izraženo zaupanje svoje volilce, ki pričakujejo od njih političnih, gospodarskih in socialnih uspehov.

Glede vseh problemov, ki se bodo reševali v novi Narodni skupščini, vlada v opozicijskih strankah popolna brezprogramatnost. Opozicija stoji tu popolnoma nepravilna za delo. Nemogoče je tudi predstavljati si enotno stališče tako pisane družbe, kakor se je zbrala pod vodstvom Davidoviča in pod pokroviteljstvom Radića. Enotni bodo, samo v oviranju in razdiranju.

Večina Narodnega bloka v Narodni skupščini, kakor tudi velika razlika med miselnostjo voditeljev Narodnega bloka in opozicijskega bloka glede na naloge Narodne skupščine, kakor tudi glede na odnose političnih voditeljev napram volilecem vendarle jamči, da bo pozitivno delo v Narodni skupščini prišlo do polne veljave in da se bo tudi sedanja razdiralna politika opozicijskega bloka morala izpremeniti in prilagoditi temu delu, ako bo sploh hotela priti do kake veljave.

Če bo vztrajal opozicijski blok pri svoji dosedanj negativni demagoški politiki, bo le tem prej sledil razpad njegovih strank, ker se spričo stvarnega in nujno potrebne zakonodajnega dela, ki ga bo izvajal Narodni blok, ta politika ne bo mogla vzdržati. Opozicijski volilci bodo kmalu spoznali, da je res najbolje, ako osel v drugič ne gre na led.

Redno delo v Narodni skupščini je z večino Narodnega bloka zagotovljeno. Kakor hitro se bodo naše javne razmere uredile z novimi zakoni v gospodarskem, socialnem in političnem oziru, se bodo tudi zbolšale življenjske razmere širokih ljudskih množic, ki danes v svoji politični nenemotnosti, nahujškane od brezvestnih demagogov, pripisujejo vzroke svojega nezadovoljstva onim, ki so s svojim razdiralnim delom onemogočali redno poslovanje Narodne skupščine ter povzročali neprestane vladne krize.

Z zmago Narodnega bloka smo se približali h konsolidaciji Jugoslavije in zadovoljnosti njenih državljanov.

V narodni skupščini postaja živahno

NOVI POSLANCI SE ŽE ZBRAJO. — VLADA ŽIVAHNO PRIPRAVLJA GRA-DIVO ZA PARLAMENTARNO DELO. — DR. KOROŠEC SONDIRA TEREN NA DVORU.

Beograd, 13. februarja. r. Danes dopoldne se je v parlamentu in v predsedstvu vlade našlo precejšnjo živahnost, ker je že večje število poslancev dospelo v Beograd. Porebno živahno je bilo v radikalnem klubu, kamor so bili pozvani zlasti novi izvoljeni poslanci, da se seznanijo in pogovore s svojimi tovariši. V klubu sta se tekom dopoldneva zglasila notranji minister Boža Maksimović in predsednik zbornice Ljuba Jovanović. Od 12. do 1. je nato Ljuba Jovanović konferiral z ministrskim predsednikom Pašićem o politični situaciji. Po končani konferenci je Ljuba Jovanović izjavil Vašemu dopisniku, da je vlada osredotočila vse svoje delo na pripravo potrebnega materiala za delovanje narodne skupščine. Tekom dopoldneva je ministrski predsednik Pašić dolge konferiral z ministrom za šume in rudnike dr. Zerjavom, nato pa s Krsto Miletičem.

Opozicijski šefi so tekom dopoldneva nadaljevali s posvetovanjem. Konferenci je prisostvoval tudi dr. Ljuba Jovanović, ki se je nato podal k znanemu ministru dr. Ninčeviću ter ga informiral o zaključkih šefov opozicijskega bloka. V ostalem opozicijski šefi niso zaključili

nikakih definitivnih ukrepov, temveč so sklenili, da počakajo, kaj bo ukrenila vlada, nakar bodo primerno uravnavali stališče opozicije. Dr. Ilija Šumenković je hotel tudi k Pašiću, ki pa ga ni ugnil sprejeti. Dr. Korošec pa je med sejo opozicijskih šefov bil na dvoru v kratki avdijenci.

Beograd, 13. februarja. p. V vladni krogih se živahno pripravlja material za delo narodne skupščine. V prvi vrsti se predloži skupščini poleg invalidskega zakona še tiskovni zakon in zakon o zborovanjih in o dvanajstih za maro, da lje zakon o zemljoradniških in obrtniških kreditih. Posebno sta važna zadnja dva omenjena zakona, ker se bo gospodarska situacija v državi brezdomno zelo ojašala, ako se našim kmetom in obrtnikom stvari na razpolago cenovno krediti potome države.

Ideja skupnega kluba vladne koalicije za reševanje večjih skupnih vprašanj se je z vseh strani sprejela zelo simpatično.

VEČINA V SKUPŠČINI.

Beograd, 13. februarja. p. Uradno je ugotovljeno, da šteje vladna večina 163 poslancev, opozicija pa 152.

Opozicijski šefi ne vedo izhoda

DOLGOVEZEN KOMUNIKE. — PONAVLJA SE STARA OBRABLJENA IGRA.

Beograd, 13. februarja. r. Danes dopoldne so se šefi opozicije nadaljevali razpravo o neprilikih, ki jih imajo v svoji sredi. Poizkušali so ustvariti situacijo, ki bi jim kakorkoli mogla koristiti, da bi omilili svojo nezgodo pri volitvah. Izdali so nocoj tri strani do g komunike, ki je poln besedičenja o volilnem teritoriju, o nezakonitosti vladnih mandatov itd. itd. ter naposled izjavlja, da bo opozicija obtožila vlado pred zgodovino, ker je uničila ugled države.

Kakor se vidi, so se opozicijski šefi že povsem povrnili z dejstvom, da ima vlada trdno večino. Z največjo željo ledi samo še razpravljajo, kdo vse je povzročil njihov poraz. Njihovo psihološko razpoloženje po tolikem silnem in nesmi-

selnem navdušenju in nadejanju v svojo zmago je docela razumljivo. Opozicijski šefi se očitno nervirajo radi Radića, ki zahteva parlamentarno abstinenco. Tekom nadaljnjih razprav bodo še podrobno razpravljali, kako naj se znajdejo v novo ustvarjeno situacijo. Uvideljo že, da nimajo nikakih posebnih izglede in da vlada razpolaga s trdno večino, ki bo obvladala delovni program v novi narodni skupščini. Da bi maskirali razpoloženje svoje pobitosti in brezizidnosti, pa opozicijski šefi še vedno tansirajo preho v ovojzeta tiska zgodbe o terorju, ki ga od strani oblasti ni bilo; v kolikor pa so se zgodili posamezni incidenti, je treba krivce iskati ravno v vrstah opozicije in njenih volilcev.

Izključena je vsaka kombinacija s klerikalci

ZNACILNE IZJAVE MINISTRKEGA PREDSEDNIKA PAŠIĆA. — PRAZNE NADE NAŠIH KLERIKALCEV.

Beograd, 13. februarja. p. Naceljni komunike opozicije ne more več prikriti poraza ne samo glede izida volitev, ampak tudi glede političnega položaja. Bloka izpizkušajo zato lansirati v svet vesti o širši koaliciji, v katero naj bi stopili radikali, davidovičevci in klerikalci. Seveda delajo to le po ovinkih, ker si gospod Davidovič še ne upa javno govoriti o tem, da bi mogel sodelovati s Pašićem, kateremu očita toliko grehov. S strani radikalov se odločno odklanja vsaka ideja sodelovanja s strankami opozicije, ker bi to pomenjalo ne samo rušenje koalicije s samostojnimi demokrati, temveč tudi ru-

šenje vseh smeric državne politike. Ministrski predsednik Pašić je izjavil vsemu dopisniku in vsem onim, ki so se danes s njim razgovarjali, da je raba vsake vest o kakšni širši koaliciji smatrala za intrigo opozicije. Kdor nekoč pozna razmere v predvojnih mejah Srbije, mora razumeti, da radikali po velilni zmazi ne bodo delili oblasti s davidovičevci. Še manj pa bi bilo to mogoče s tako izravnanostjo in s raskami kakor so to klerikalci in radićevci. Pašić se je posebno zavaroval proti očitkom možnosti kakšnega sodelovanja s klerikalci.

Svetozar Pribečević o volilni bilanci

PRAZNE TOLAŽBE G. DAVIDOVIČA IN NJEGOVIH ZAVEZNIKOV. — NABOLJ JIH BOLJ PRODIRANJE SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV V HRVAT-SKE MASE.

Beograd, 13. febr. p. Minister Pribečević je kot šef samostojne demokratske stranke nocoj podal vašemu dopisniku nastopno izjavo:

«Včerajšnji komunike opozicijskega bloka je naravnost komčen. Ker se v njem trdi, da so stranke opozicijskega bloka obdržale svoje pozicije. Saj so te stranke bile v prejšnji skupščini v večini, dočim so sedaj v manjini. Komunike se hvali, da je Davidovičeva stranka dobila v okrožju Kragujevac dva mandata in v podržinskem okrožju dva mandata, kakor da je to dejstvo posebno važno in da bi bili ti mandati več vredni, kakor mandati v kakem drugem delu naše države. Ako se že govori o Srbiji, je jasno, da je vlada dobila tam 85 mandata, skupna opozicija pa komaj 30. Pri takem stanju stvari moremo samo neresni politiki govoriti o zmagi v Srbiji. Gosp. Davidovič pozablja, da je pri volitvah v letu 1923. dobila njegova stranka 51 mandatov, sedaj pa je padla na 36 mandatov, oni pa, ki so se od nje oddvojili, niso bili samo ponovno voljeni od naroda, temveč so izšli celo ojačani, percentualno bolj, kakor katerakoli druga stranka. To najbolj dokazuje, da je narod to oddojenje odobril.»

«Za nas je najbolj razveseljivo to dejstvo, da je na Hrvatskem reducirana Radićeva stranka, da je v svojem središču in v svojem jedru izgubila 7 mandatov, da smo samostojni demokrati prodrli v hrvatske seljaške mase, kar najbolj boli

dušo Davidovičevu in njegovih zavaznikov. V njihovi boli ne morejo razumeti, kako da smo mi, ki smo baje nekakšna rdeča čunja, ki je napojena hrvatske krvi, ki smo baje neprijatelji hrvatskega naroda, dobili v najštevilnejših hrvatskih krajih, v hrvatskem Zagorju 10.000 hrvatskih glasov, v okrožju Kerlovac pa nad 4000 hrvatskih glasov. Kako to, da je znosvarjeni Lukinčić bil izvoljen s hrvatskimi glasovi? Izmišljujajo si dolge romane o talvini kroglice in o presipanju kroglice iz ene skrinjice v drugo.»

«Na izjavo dr. Polića, da oddvajamo Hrvatsko zajednico od Radićevih stranke, moramo reči, da je to zabloda. Nikdar jih nismo oddvajali, temveč smo vedno trdili, da sta Hrvatska zajednica in HRSS ena celota. Mi gremo celo dalje in trdimo, da Hrvatska zajednica kot taka pri teh volitvah sploh ni pomenjala ničesar, temveč je bila voljena le po milosti Stjepana Radića, ki je potreboval za svoje politične poizkuse. Njihovi trditvi, da igrajo samostojno vlogo, ne verujem, poučil pa jih bo g. Radić, da so bile kroglice njegove, ne pa njihove.»

KONFERENCA MINISTROV SDS.

Beograd, 13. febr. p. Minister za šume in rudnike dr. Zerjav je danes opoldne dve uri konferiral s Pašićem o politični situaciji. Popoldne so ministri Samostojne demokratske stranke imeli konferenco v kabinetu ministra prosvete. Minister Zerjav se je zvečer odpeljal v Ljubljano.

Mussolini o krizi fašizma

ZASEDANJE FAŠISTOVSKEGA VELIKEGA SVETA — SKLICANJE ZBORNI-CE IN NJEN DELOVNI PROGRAM.

Rim, 13. februarja. s. Sinoči je zasedal fašistovski veliki svet. Mussolini je imel na sebi govor, v katerem je priznal, da so vse stare stranke zapustile fašizem. V tej izolaciji vidi Mussolini dokaz, da so fašisti dovršili pravo revolucijo. Velika kriza, ki se je z umorom Matteottija pričela v juniju, je prebolena. Čeprav je fašizem zmagal v veliki bitki, vendar vojna še ni zmagovito končana. Zato sta predvsem potrebni disciplina in samozatajevanje od strani fašistov. To pa je zelo težko in zato zapušča nekateri rajši stranko ter prehajajo k nasprotnikom.

Veliki svet je nato sklenil izročiti politično vodstvo stranke zopet generalnemu tajništvu ter je za generalnega tajnika imenoval znanega ekstremnega fašista Farinaccija.

Predsedstvo aventinske opozicije je včeraj sklenilo, najodločnejši boj proti fašizmu ter je objavilo vzkroke, ki onemogočujejo, da bi se nove volitve vršile pod sedanjo vlado.

Rim, 13. februarja. a. Včeraj dopoldne ob 11. je ministrski predsednik Mussolini sprejel predsednika poslaniške zbornice Casertana v palači Chigi. Avdijenca je trajala precej dolgo. Na razgovoru je bila

lo sklenjeno, da se zbornica skliče za četrtrek dne 5. marca. Na dnevnem redu prvih sej bo razprava o proračunu ministrstva notranjih del in vojnega ministrstva. Zbornica bo zasedala vse do 4. aprila. Poleg imenovanih dveh proračunov pride na dnevni red tudi zakonski načrt o sestavi provincialnih zborov in načrt tiskovnega zakona. V enih prvih sej bo vlada predložila zakonski načrt finančnega ministrstva o razpravi državnih obračunov, ki se niso razpravljali že od leta 1911. Po velikonočnih praznikih se zbornica snide meseca maja.

REFORMA

CERKVENOPOLITIČNE ZAKONODAJE

Rim, 13. februarja. s. Včeraj je tukaj prvič zasedala novo izvoljena komisija za revizijo cerkveno-politične zakonodaje v Italiji. H koncu je sporočil pravosodni minister, da je vlada razpravljala o tem, da bo obnebu z zvišanjem uradniških plač zvišala tudi plače duhovnikov. Komisija je sklenila imenovati tri podkomisije, ki bodo ločeno proučile nastopna tri vprašanja: reforma uprave cerkvene premoženja, priznanje cerkvenih redov ter vprašanje ekskvatur in plačeta.

Tragika dortmundske katastrofe

NAJVEČJA KATASTROFA V ZGODOVINI NEMŠKEGA RUDARSTVA. VZROKI KATASTROFE SE VEDNO NEPOJASNIJENI. — ŠTEVILO ŽRTEV NARASČA. — TEŽAVE PRI REŠEVANJU. — PRETRESLJIVI PRIZORI. — SOŽALJE NEMŠKEGA DRŽAVNEGA PREZIDENTA.

Dortmund, 13. februarja. s. Po sporočilu uprave rova «Minister Stein» so dosedaj našli 119 mrtvih. Pogreša se še približno 12 do 14 rudarjev.

Berlin, 13. februarja. z. Dortmundska katastrofa je ena največjih, kar jih beleži zgodovina nesreč v Porurju in upravičeno vzbuja najgloblje sočutje ne le v vsej Nemčiji temveč tudi v vsem zunanjem svetu. Vzrok eksplozije še ni dognan. Seteri možje, ki so se doslej spasil, navajajo, da je eksplozijo povzročil en sam žarek, ki se je odtrnil od stroja. Podrobnosti pa se bodo vedle dale ugotovili šele po razgledenju prostorov, kjer je nastal polom. In to bo zahtevalo še obilo napora. Po dosedanjih ugotovitvah je več rudarjev dohitela smrt na begu. Dosedaj izkapanja trupla pretežno ne kaže o nikakih težkih telesnih poškodb. Vsekakor se s precejšnjo verjetnostjo ugotavlja, da je eksplozija nastala v bližini zračnega rova. S tem se da tudi razlagati, da so se učinki eksplozije razširili v prvo, drugo in tretjo jamo, ki so bile med seboj prgrajene v več metrov debelimi plastmi. Rov «Minister Stein» se šteje med vzorne rudniške obrate celotnega rajnsko-westfalskega revirja in je opravljen z najmodernejšimi napravami. Zato vlada temvečje presenečenje, da je katastrofa mogla zajeti tako velik obseg.

Rešilna dela postajajo vedno težja in se mora kader reševalcev stalno pomnoževati, ker se posamezniki naglo izčrpavajo. Glede števila žrtev katastrofe se po najnovejšem sporočilu mora žal računati s 138 mrtvih. Šestero rudarjev, ki so se rešili, je izven nevarnosti. Ugo-

tavljanje imen in identitete je silno oteženo, ker so nekatere žrtve ožgane in strašno popačene. Rudarji, ki so se zadušili, pa nimajo telesnih poškodb. Plini se še sedaj razvijajo in učinkujejo tako močno, da so zadušili tudi dvoje reševalcev.

Ravnateljstvo rudnika izjavlja, da je o povodih katastrofe povsem v negotovosti. Preiskavo vodi višji rudniška oblast. Med rudniškim delavstvom vlada silna razburjenost. Pred vhodi v rudnik se odigravajo pretresljivi prizori. Matere, žene in otroci krčevito litijo za možmi in očeti.

Lastnica rudnika «Minister Stein» je delniška družba «Gelsenkirchner Bergwerks - A. G.», ki pa pripada uni. Siemens-Rhein-Elbe-Schukert. V tej interesni skupini so poleg «Gelsenkirchner Bergwerks - A. G.» prištevajo še «Vereinigte Deutsch-Luxemburger Bergwerks- und Hütten - A. G.», bohumska družba in celotni Siemensov koncern. Rudnik «Minister Stein» je od mesta Dortmund oddaljen le par kilometrov.

Berlin, 13. februarja. d. Državni prezident je povodom dortmundske katastrofe poslal višjemu rudniškemu ravnatelju v Dortmundu nastopno sožalno brzojavko: «Vest o težki nesreči me je globoko pretresla. Prosim Vas, sporočite sorodnikom pokojnih rudarjev, ravnateljstvu rudnika in vsem korporacijam tamošnjih rudarjev moje najiskrenejše sožalje. Za omiljenje bednega položaja prizadetih rudarskih obitelji sem iz svojega dispozicijskega fonda nakazal 50.000 marka.»

Pogajanja z Italijo

Beograd, 13. februarja. r. Danes dopoldne je iz Beograda odpotovala naša delegacija za pogajanja z Italijo, ki se bo do 15. t. m. nadaljevala v Firencih. Delegacija je včeraj od vlade dobila vse potrebne instrukcije za zadržanje na konferenci in osebno v zadevi naših narodnostnih manjšin. Šefa naše delegacije ex. Metličić in Rybač odpotujeta jutri v Firence.

BORBA ZA MANDAT.

Beograd, 13. febr. r. V Dolnem Banatu je prišlo do velikega spora med davidovičevci in sicer zaradi poslanca Ljube Mihajloviča. Po sporazumu, ki so ga davidovičevci sklenili pred volitvami za slučaj, da bi pandorški arez dal več glasov kakor arez Vriac, bi moral Ljuba Mihajlovič oddolžiti mandat v prid Joce Gjorgjevića. Ker je volilni okraj Joce Gjorgjevića pri volitvah res dobil več kroglice, bi moral Mihajlovič sedaj mandat oddolžiti. Toda Mihajlovič o tem noče ničesar slišati, zato spor traja še nadalje.

ODOBRITEV FRANCOŠKEGA PRORACUNA.

Paris, 13. februarja. s. Zbornica je v nočni seji soglasno sprejela proračun.

NEPOTREBEN DEMANTIL

Berlin, 13. febr. v. Tukajšnje bolgarsko poslaništvo demantira vesti, po katerih se je stvorila zveza med Jugoslavijo, Bolgarijo in Rumunijo proti Rusiji. Taka zveza ni niti nameravana.

Iz nemške korupcijske mlakuže

BERLIN, 13. februarja. s. V teku poizvedb o finančnih škandalih se je pojavil tudi sum proti policijskemu direktorju Richterju. Državno pravništvo je do bilo gradivo, ki bo služilo za dokazilo, da Richter ne bo obtožen samo radi pasivnega podkupovanja svojih uradnikov, temveč tudi radi drugih deliktov. Pruski notranji minister Severing je policijskega predsednika Richterja takoj suspendiral od službe. Richter, ki je socialni demokrat, dosedaj še ni bil aretiran.

LUDENDORFF ODLOŽIL VODSTVO NARODNE SOCIALISTOV.

Monakovo, 13. februarja. s. Ludendorff je sporočil, da je skupne z Graefcom in Strasserjem odločil vodstvo narodno-socialističnega gibanja v Nemčiji.

Borza

13. februarja:

CURIE: Beograd 8.49, New-York 518.80 London 24.795, Pariz 27.65, Milan 21.46, Praga 15.84, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.65, Sofija 3.779, Dunaj 0.007915.
DUNAJ: Beograd 1152 do 1156, Budimpešta 98 do 98.80, Bukarešta 361 do 363, Milan 2082 do 2084, New-York 70.985 do 71.185, Pariz 3780 do 3796, Praga 2099 do 2109, Sofija 514 do 518, Curih 13.670 do 13.720, dinarji 1147 do 1158, dolarji 70.490 do 70.890, lire 2915 do 2935.
PRAGA: Beograd 55.65, Berlin 8.0725, Rim 140.75, New-York 33.90, Curih 653.75.

Tolažba po porazu

KAKO RADIKALI «POPUSČAJO» IN KAKO SE TIGRI PONUJAJO. — SPORAZUM IN REVIZIJA USTAVE. — NOV SCOTUS VIATOR IN VOLILNA NASILJA.

Zabavno tragikomedijo o «preorientiranju radikalcev» ter o «sporu med radikali in demokrati», ki smo jo mi že pred volitvami napovedovali in ki ostane odsej na dnevnem redu, je včeraj začel igrati «Slovenec». Obenem, ko so mu usta še polna zgrajanja nad radikalskimi «nasilji» in «separatizmi», se mu že tudi cedijo sline po vladnih rožinah. In dočim na eni strani razkriva vsestranske zadrege radikalov, ki imajo po njegovem mnenju edino brigo za volilnimi rezultati, doznavajo po drugi strani na nekake nove kombinacije, ki da se v radikalskih krogih delajo z največjo živahnostjo z ozirom na položaj, ki je nanovo nastal v parlamentu. Radič naj bi popustil v ekstremih, radikali pa naj bi se s svoje strani odrekli «ekstremni politiki» Svetozarja Pribičevića ter bi se na ta način obe strani «zblizili».

O, gospod, ali nam ne bi podrobneje razložili te konfuzne kombinacije, da bomo vsaj pobližje kapirali, kako bo v tem slučaju mogoča kombinacija med radikali in ožjim opozicijskim blokom, v katerega bi Radič brez dvoma delegiral dr. Trumbića? Aha, dr. Trumbića nastavlja dr. Korošec in Stipa Radič na trnek, meneč, da bodo radikali kar blazni po njem. Toda mi-kavnost Trumbićeve diplomatske veličine se je preveč navzela duha čebularskega republikanstva; dr. Trumbić si je v brezmejni ambicioznosti odbral separatistični delež, pa naj ga ima. Zanj se že dolgo nihče ne trga in odkar je brošura «Adriaticus» odkrila njegove žalostne državniške zasluge, je vsaka zveza z njim več kot kompromitantna. Dr. Trumbić se bo navzile špekulativni izvolitvi moral zadovoljiti z istim grenkim kruhom opozicije, kako dr. Korošec in njegovi tigri.

Verjamemo, da bi klerikalni radi stopili v ožje stike z radikalno stranko in postavili svoj lonček na vladno ognjišče, ker je njihovo atališče v opoziciji brezupno, vendar na bodo njihove želje ostale samo želje.

Če pa naj imajo podobne «Slovenčeve» vesti namen, potolažiti klerikalne volilce radi poraza opozicije pri volitvah, potem privoščimo klerikalcem rade volje kratkotrajno veselje, ki jim ga morejo nuditi.

Skofov list želi nove volitve, ampak ne navadne, kakor smo jih srečno prestali, temveč naravnost volitve v ustavotvorno skupščino pod geslom: revizija ustave. Izpeljala naj bi jih vlada novega Markovega protokola in sicer že oktobra meseca... Nesrečne tigrovske lenobe! Vsa

država se pripravila k mirnemu konsolidiranju, vlada pripravila realen program za gospodarsko delo v parlamentu, tigri pa smujejo nove vrtoglave kombinacije, študirajo na nove volitve naravnost za ustavotvorno skupščino in se pripravljajo za vsak tigrovski dirindaj, — le delo, stvarno in trezno delo v parlamentu jim vnaprej smrdi. S svojimi zmedenimi «kombinacijami» tigrovski glasnik izpoveduje le to, da je tigrov vedno bolj strah pred kompaktno vladno večino, ki bo z resnim delom v Narodni skupščini gladko zdrobila vse prazne separatistične fantazije, od katerih so se doslej redili prečanski demagogi.

Svojkas so po vsem svetu slule madžarske volitve, o katerih je bil napisal Scotus Viator celo knjigo, ki se je postavila v vse svetovne jezike. Tako točno navaja «Slovenec» in nadaljuje: Toda kar se je godilo 8. februarja v Jugoslaviji, to daleč presega madžarske volitve; kakor se razvili iz poročil, ki jih objavljamo na drugem mestu... in «Slovenec» resnično na drugi strani objavlja nekeke volilne pustolovščine, ki se sicer gladko čitajo, a so na prvi pogled skregane z resnico. V ostalem se pa «Slovenec» kakor kričeca sraka diči s tuim perjem, ker je vsa citirana «nasilja» pobral iz bujnih predalov nekakšne «Slobodne Tribune», «Hrvatskega lista», «Hrvata» in sličnih lističev, ki vsi živijo edino le od bulvarске laži in senzacije. In s pomočjo teh obskurnih pisakačev, ki po porazu opozicije alimajo drugega posla kakor fabricirati «nasilja» in strahotne volilne epizode, si hoče «Slovenec» pridobiti slavo novega Scota Viatroja. Jalov posel. «Slovenca» ne bo nihče prevajal v vse svetovne jezike, saj se še domača publika smeje njegovemu praznemu pritkavanju po točl...

V kolikor se je izvajalo pri nedeljskih volitvah kako nasilje, se je to godilo samo pri nas v Sloveniji. Tu je bila v nedeljo na nogah vsa politikujoča duhovščina, ki je obletavala zlasti na deželi volilce ter jih spravljala z grožnjo večnega pogubljenja ter pretezo obrambe sv. vere na volilce za klerikalno stranko. Zato pa je klerikalna stranka tudi sama v Sloveniji priborila 20 mandatov, povsod drugod pa je naletela na gluha ušesa, ker ni imela na razpolago pod varstvom škofov takega agitacijskega duhovniškega aparata kakor pri nas. Kjer je odločevala svobodna volja ljudstva, so volilci odločno odklonili snubače klerikalne stranke. Poraza, ki ga je doživela celotna opozicija pri volitvah, ne more oblažiti in opravičiti njen tisk z izmišljenimi vestmi o nasilju režima.

Francoski katoliški glas o naših volitvah

Naši ultramontani so se včasih zelo radi sklicevali na mnenja velikih tujih katoliških listov. Posebno so bili pri njih v časteh Francozi. Poslednje čase pa so se jim nekam zamerili, menda zato, ker preveč objektivno motrijo naše razmere in nočejo udarjati v njihov žurnalistični ton. No, zato so pa iznajdljivi jezuiti iztaknili drug list, iz katerega previdno poberejo vse, kar le more vzbujati sovraštvo proti naši državi. «L'ère nouvelle» je tisti list, pravzaprav tisti list, in je glasilo kulturnobojneža in frazazona Herriota. To pa naših klerikalnih žurnalistov seveda niti najmanj ne moti, saj nam nene posvečuje sredstva, naše «dobro, nepokvarjeno» na visoki kulturni stopnji stojiše ljudstvo pa se itak ne more prepričati o resničnosti virov, iz katerih črpa «Slovenec» svoje protivladne in protidržavne idilve. Toda to smo hoteli omeniti le mimogrede.

Inozemski, naši državni prijazni in neprijazni listi soglasno ugotavljajo, da so se skupščinske volitve vršile v miru in redu. To stvarno priznanje je za našo državo laskavo, saj je znano, da celo angleške, francoske, ameriške volitve — nemških niti ne omenimo — ne potečejo brez incidentov. In baš zato, ker nam inozemstvo izreka priznanje, je «Slovenec» za te glasove gluha. Objektivnost in jezuitizem sta pojma, ki se izključujeta.

Da bodo naši čitatelji čuli mnenje nevtralnega inozemskega lista o naših zadnjih volitvah in o njihovem pomenu za nas in za ostalo Evropo, prinašamo članek, ki ga je priobčil pariški «Figaro». Evo ga:

Volitve v Jugoslaviji so donesele zmago Narodnemu bloku, ki je dobil 162 poslancev izmed 315. Te volitve značijo trijumf unitarizma nad federalizmom, nacionalizma nad komunizmom.

Najznačilnejša figura v opoziciji je bil brez ugovora gosp. Radič, ki je s svojo politiko hotel doseči popolno avtonomijo Hrvatske, pri čemer ni izbiral sredstev. Okrog njegove stranke so se zbirale druge manjše grupe, ki mislijo, da jih država zanemara bodisi v narodnem, bodisi v verskem, bodisi v gospodarskem pogledu: to so Slovenska ljudska stranka popa Korošca, muslimani iz Bosne in agrarci. V opoziciji so tudi levčarski demokrati g. Davidoviča, ki pridiguje upravno decentralizacijo. Nasprotno pa brani Na-

rodni blok, ki ga tvorijo radikali s Pašićem in neodvisni Pribičevićevi demokrati, vidovdanske ustavo in centralistično državno koncepcijo.

Volilni boj je bil oster ter se je vršil v znamenju uničenja Radičevih komunističnih tendenc med narodom. Hrvatski leader je namreč hotel preurediti državo po vzoru sovjetskih republik. Iz dokumentov, objavljenih v poslednjem času, jasno izhaja, da je imel Radič ukaz od tretje moskovske internacionale, da povzroči v Beogradu revolucijo, da pahnje dinastijo v prestolu in celo da kralja umori. Oktobra meseca je imel Radič v Zagrebu drzno čelo, da je odkrito izjavil: Sovjetska vlada mi je s posredovanjem Čičerina obljubila, da nas bo podpirala, kadar bomo v opasnosti. Da napravi konec vsem tem Radičevim mahinacijam, je vlada dala 3. januarja t. l. Radiča aretirati. Pri nedeljskih volitvah je hrvatska republikanska seljaška stranka kljub temu izgubila le dva mandata.

Zmaga Narodnega bloka, nadaljnje «Figaro», je skromna. Prepričani smo, da bo znal modri državnik Pašić izogniti se slabim platom preostre centralizacije, in da bo nadaljeval v sporazumu s Sofijo in Bukarešto politiko obrambe pred boljševiško ofenzivo.

«Figaro» zaključuje (podčrtani mi): Če hoče Jugoslavija igrati na Balkanu in v Centralni Evropi v borbi proti m. skovitom in Germanom veliko ulogo, ki jo ji je prisodila mirovna pogodba, si mora ohraniti svojo nacionalno enotnost ter politično stabilnost.

Pomankljiva razorožitev Nemčije

Sklepno poročilo medzavezniške komisije, ki ima nadzorovati razorožitev Nemčije, veli, da Nemčija ni popolnoma zadostila določbam mirovne pogodbe, kar se tiče razorožitve.

Po tem poročilu presega stanje državne brambe in policije v Nemčiji dovoljeno mejo. Za državno brambo so se protizakonito nabirali dijaki in se še nabirajo. Nemška vlada je napravila tajna skladišča orožja in municije. Tvorilnice orožja in streljiva niso bile uknjene, ampak so še vedno v stanju izdelovati vojni material in celo težke topove. Državna bramba je tako organizirana, da v slučaju potrebe lahko služi kot kader za ustvaritev močne vojske.

Poročilo medzavezniške kontrolne komisije protestira tudi proti govorn,

v katerem je general von Seeckt izjavil pred vojski, da se more državna bramba le tako pripraviti na bodočo vojno, da vedno misli na orožje, ki so ga odvzeli sovražniki nemškemu narodu.

Velika korupcijska afeta v Nemčiji

Moralno razsulo povojne dobe je skoro v vseh državah rodilo ogromne korupcijske afere, kakršne je prejšnja generacija sicer tudi poznala, vendar se je korupcijska bolezen pojavljala le sporadično in so nekatere države bile na dobrem glasu radi svoje vzorne uprave. Toda povojna nemoralna podedeni ni prizanesla niti največjim in najnaprednejšim državnim organizmom. Amerika je imela svoj kolosalni petrolejski škandal, ki je odkril strahovito gnulobo v višjih slojih uprave. Francija je poznala afero s kitajsko banko, s podporami za obnovo industrije v opustošenem ozemlju, z volilnimi fondy itd. Češkoslovaški je padel v del škandal s špiritom. Sedaj je prišla na vrsto Nemčija z Barmatovo afero, ki je kompromitirala dve veliki stranki v osehah bivšega državnega kancelarja Bauerja, člana socialdemokratske stranke, poštne ministra dr. Höflea in poslanca Lange-Hegermanna, ki sta oba «odlična» člana katoliškega centra. Poleg teh je več ali manj kompromitiranih še nekaj drugih političnih osebnosti.

Bratje Barmat so židovski bankirji, ki so se iz baltičkih provinc naselili v Holandijo in se na debelo pečali s kupčijami v tej deželi, v Avstriji, zlasti pa v Nemčiji. Oni so lastniki cele vrste industrijskih in kupčijskih podjetij. Vodilna oseba Barmatovega koncema, Julij Barmat je bil član socialdemokratske stranke in je imel oke zveze z mnogimi njenimi volilnimi osebami. Te zveze je izrabil v svoje kupčijske svrhe, ki pa se niso vedno suvale v dopustnih mejah. T okolnost ga je končno z več skrivci spravila v preiskovalni zapor.

Ječ Barmat ali pozablil na svoje visoke protektorje, marveč je sklenil z razkritji vezati njihovo usodo na svojo lastno. Tako so prišli na dan čudne reči. Izkazalo se je, da je Barmat financiral nekatere socialistične časopise, da je bil l. 1924. posredovalec med nemško socialno demokracijo in Macdonaldom, da je šel v London s priporočilnim pismom predsednika te stranke in da se je celo pogajal v imenu nemškega ministra pošt z angleškim poštним ministrom o ureditvi tekočega poštnega računa med obema državama. Barmat je torej bil imenitna oseba. To še ni nič kajznivega. Hušje pa je, da je Barmat na debelo kupoval aktivne državne ministre in poslance.

Tako je neko pismo Barmatovega «Anexima-Konzerna», ki ga je objavil «Lokalanzeiger» prineslo na dan, da je bivši državni kancelar Bauer dobil lepe vsote v poklon od Barmata. Bauer je že položil mandat. Nekdanji socialdemokratski poslanec Davidsohn je trdil pred preiskovalno komisijo pruskega deželnege zbora, da je imelo celokupno vodstvo soc. dem. stranke materialnih koristi od svojih zvez z Barmatom, tudi predsednik republike Ebert. Vendar se bivšemu sodrugu dokaz resnice ni posrečilo.

Bolj kot socialna demokracija pa je kompromitiran katoliški centum. Njena člana dr. Höfle, večletni poštni minister in poslanec Lange-Hegermann se bosta morala kazensko zagovarjati. Dr. Höfle je moral položiti mandat in se danes nahaja že pod ključem. Hegermann se še upira odreči se poslanski časti, pa mu ne bo pomagalo, ker ga niti lastna stranka ne brani. V kratkem bo moral iti delat družbo dr. Höfleju. Za njima pride morda še tretji poslanec katoliškega centra dr. Bleicher.

Höfleju se očitajo sledeče transakcije: On je nabavil Barmatovi glavni družbi «Anexima» državni kredit 5 milijonov zlatih mark, kot protiuslugi mu je Barmat nakazal 120.000 zlatih mark. Höfle si je dal postaviti lepo vilo v Berlinu, za katero je dobil od trusta Michael hipoteko 100.000 zlatih mark pod skrajno ugodnimi pogoji. Zato pa je pošto ministarstvo dovolilo trstu znatne kredite. Höfle je brez odobrenja kabineta ukazal poštni direktorji v Münchenu, da izroči katoliškemu poslancu Lange-Hegermannu 2 milijona zlatih mark, ki naj se v obliki posojila razdelje nekatereim podjetjem v zasedenem ozemlju. Iznajdljivi katoliški poslanec pa je za del vsote sebi v prid na kupil delnice raznih industrijskih podjetij v Nemčiji. Končno je dr. Höfle prejel od Depozitne in trgovske banke 50.000 mark, kot priznanje, da ni umaknil kreditov, ki jih je ta banka dobila od ministrstva, čeprav je bil poučen o nesigurnih razmerah v tej banki.

Preden so Höfleja zaprli, je izjavil svojemu prijatelju: «Vem, da sem izgubljen. Po nemškem kazenskem zakoniku ga čaka ječa 5 let. Da bi bila mera polna, je prišlo na dan, da je tudi komunistom padla drobnitina z dobro obsežne mize so drugo Julija Barmata. Poslanec te stranke Könen je namreč dobil od njega darilice 8000 zlatih mark.

Z Barmatovo afero se bavitva poleg sodišča tudi preiskovalni komisiji Reichstaga in pruskega deželnege zbora. Preiskava je še v teku in utegne prineseti še mnogo zanimivega na dan. Vendar se zdi, da ne bo uspela nakana desnih strank, ki so hotele s to afero kompromitirati celokupno socialdemokracijo in centum. Tako predsednik Ebert, bivši finančni minister Hilferding in bivši kancelar dr. Wirth in drugi po dosedanjih

ugotovitvah niso prizadeti. Nedvomno pa je, da je ta korupcijska afeta občutno omajala moralni prestiž mlade nemške demokracije in ustavovernih strank. Monarhistična reakcija triumfirala.

K sreči, če je ta beseda na mestu, imajo tudi desničarji svojo afero, kjer gre še za vse drugačne vsote. Za časa pasivne resistance v Porurhu je vlada brez znanja parlamenta posodila težkim industrijalcem preko dve milijarde zlatih mark, ki so jih ti pozneje vračali v ničvrednem papirju. To akcijo je vodil član ljudske stranke Becher, težka odgovornost pa pada tudi na finančnega ministra dr. Luthra, ki je sedaj državni kancelar. Ta kolosalna afeta je priličila nekoliko vode v vino monarhističnega veselja. Če se vpošteva, da so prišle na dan tudi malverzacije v pruski državni banki, je pač s tem zagotovljeno, da Nemčija več mesecev ne pride ven iz viharne debate o korupcijski povodnji.

Politične beležke

+ Plenarni sestanek SDS v Zagrebu. V četrtak zvečer je zagrebška mestna organizacija imela svoj prvi plenarni sestanek po volitvah. Predsednik dr. Juriša je s svojim govorom obeležil rezultat volitev v Zagrebu, nakar je novoizvoljeni poslanec Juraj Demetrovič obeležno razpravljaj o političnem položaju po zmagi Narodnega bloka. S sestanka je bil Svetozarju Pribičeviću poslan brzojavni pozdrav s čestitkami na volilnem uspehu. Letna skupščina zagrebške mestne organizacije SDS se vrši 1. marca.

+ Da ne bo zastoj kvaril papirja. Z ozirom na naš članek o potrebi napredne koncentracije, ki smo ga naslovili na vse napredne ljudi in stranke v Sloveniji, se je oglašil tudi dr. Ravnlhar. Da ne bo nepotrebnem kvaril papirja in izgubljal besed, mu lejalno povemo, da zanj naš apel ni veljal, ker z njim se računamo prednjakov sklenjeni. Človek, ki je petnajstkrat politično predsedal in svojo politično kariero zaključil kot kandidat na klerikalni listi, nima nobene pravice več posegati v napredno gibanje. Tudi bi se moral dr. Ravnlhar zavedati, da s političkom, ki hoče biti za vsako ceno general, a je dobil v celi Sloveniji od oddanih 187.000 glasov le njih 200 do 300, nihče več resno ne računa. Gg. Ravnlhar, Muren, Zagorski, Strbenac itd. so s svojo zmagarijo doigrali in še imajo sploh še kaj sili v glavi, naj vsaj te uvidijo in naj slovenske javnosti s svojo politično pustolovščino več ne nadlegujejo. Sami so si izkopali grob, pa naj sedaj v njem le mirno poživajo.

+ Za kulturo in napredek so se po «Slovenčevem» zatirjanju izrekli tisti ljubljanski volilci, ki so v nedeljo volili klerikalno stranko pod vrhovnim pokroviteljstvom samega škofa dr. Jegliča, ki je svojočasno v svojih pastirskih listih pod smrtnim grehom prepovedal čitati slovenske napredne liste, ki je sožigal Cankarjeve knjige in pljunil tudi na Prešernov spomenik v Ljubljani ob njegovi otvoritvi. «Slovenec» trdi, da stoji danes resnično napredna, neodvisna in slovenska inteligenca za programom SLS in da so jo ravno resnični svobodomislci in naprednjaki volili. Kar se tiče inteligence, ki je volila SLS, moramo reči, da je n. pr. popolnoma prav, če se je kak psihijater kakor g. dr. Šerko postavil ob stran doktor Korošca in njegovih ljudi. Po vseh znakih duševnega in moralnega propadanja, ki ga kažejo v svojih listih, ga bodo bržkone kmalu potrebovali. Na celem svetu in po vseh državah velja, da je klerikalizem istoveten z reakcijo. Tudi pri nas ni drugače. Kulturo in napredek vidijo v klerikalizmu le oni Slovenci, ki stoji pod sugestijo in terorjem politikujoče duhovščine ter oni, katerim je njihova oseba več kot načelo, korito več kot kultura in napredek. S tem, da kak inteligent glasuje za klerikalce, le dokazuje, da je v politični izobrazbi omejen in interieren. Svobodomislci in naprednjaki se še nikjer niso sukali pod krivo palico.

+ Kdo je volil SLS? «Slovenec» pravi: «Le pogumni, svobodoljubni, nepodkupljivi, zares inteligentni in duha časa unevajajoči ljudje, ki prišlaškujejo v bodočnost in sovražijo reakcijo, so se združili v ene, slovensko, napredno falančo na čelo svojemu narodu, da se prejaleš stre neslovenske, mračnjaške in v službi zatiralec našega ljudstva stoječa klika». Če je verjel «Slovenec» član kar samemu sebi, ko je to zapisal, dobi od nas kot ugradno tri letnike nekdanjega kolektarja dr. Mahničevega «Rimskega Katolika» in vse pastirske liste škofa dr. Jegliča, kakor tudi eno žarnico elektrike inž. Seracca.

+ Verzije. Davidovičevska «Pravda» beleži pomenljive verzije, naravno in radikalskih krogov, ki sodeč po pisanju opozicijskega tiska zaenkrat vobče nimajo drugega posla ko da od sebe dajejo vsakojake verzije in kombinacije — v korist «ožjega» opozicijskega bloka. Prva verzija «Pravde» navaja, da bodo radičevski mandati uničeni, nakar bi radikali imeli večino; druga, da se bo poskusila koalicijska z ožjim blokom; in tretja, da se bo sedanja vlada poslužila izrednih mer, da s pretajo prišli vse skupine k delu v narodni skupščini. Ta poslednja verzija, pravi «Pravda», je šudna, ker: kaj bi vlada s izrednimi mrami, ko vendar ima večino. In se strota «Pravda» zaveda, da tudi vlada nonšalantno vpraša opozicijo: čemu vse te puble verzije, ko imam večino!

+ Radovednosti opozicije. Davidovičevska «Pravda» priporoča v fulminantnem uvodniku, naj vlada začne Hrvate

Excelsa
je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje. 57a
J. GOREC, LJUBLJANA
palata Ljubljanske kreditne banke.

V zadnjem trenutku

se še lahko odločite za ples. To pa za to, ker si istotako še v zadnjem trenutku lahko zberete poljubno plesno toaletno med izgotovljenimi najmodernejšimi modeli v ateljeju

M. ŠARC — LJUBLJANA
Kongresni trg 4-L.

učiti jugoslovenstva «milom a ne silom», in zahteva, da vlada še pred sestankom Narodne skupščine pokaže: kdo je, kaj je in kaj namerava delati! Do 7. marca — pravi «Pravda» — morajo vse stvari biti gotove... Čudni možje so ti opozicijski Galileji. Vsega hudirja vedo povedati o vladi Narodnega bloka, dnevno jo secirajo z novinarskimi noži, razkrivajo vse njene kombinacije, verzije in «mračne» naklepe, končno pa še tirjajo, da se že pred otvoritvijo Narodne skupščine izkaže, kdo je, kaj je in kaj namerava delati. Če bi le opozicija pokazala malo več potrpežljivosti in malo več resnosti v politični kampanji, pa bi bilo vse v redu, zdaj in po otvoritvi Narodne skupščine.

+ Politična «bulumenta». To se po naših pravi: tropa političnih ovčic in kostrnov. In pod tem zaglavjem pretresa glavni radikalski organ (Samoprava) šaren opozicijski blok, ki se po klavrnem umiku z zmagovalnih postojank prizadeva z izmišljenimi kombinacijami ustvariti domnevo, da se radikali trgaajo za njegovo pomoč in da so čimprej pripravljene kapitulirati za blagor moglegna «sporazuma». Samoprava kratko in jedrnatu ugotavlja, da je Davidovič s parolo «bratskega sporazuma» našel sicer pripraven ključ celokupne ideologije za svoje navadne vernike, da pa niti Radič niti Korošec niti Spaho sporazuma ne marajo. Oni hočejo oddvojeno, samostojno Hrvatsko, samostojno Slovenijo, avtonomno Bosno, in Ferad beg Draga celo Kemalovo Turčijo. S temi ljudmi je Davidovič napravil blok, katerega veže edino mržnja do radikalov, ki branijo enotno državo, in pa pohlep za oblastjo, v čemer so jim radikali zopet glavna zapreka. V nadaljnjem «Samopravi» ostro tretira Davidovičeva pentljanja z boljševiškim matadorji-radičevci in z dr. Korošcem, ter zaključuje: Z zmago Narodnega bloka se morajo po uplivu stvarnega in razumnega dela pri upravljanju države polahko izgubljati — dokler povsem ne izginejo — vse one obupne politične guposti, ki so minih šest let tolko pretresale naše javno življenje ter povzročale ogromno škodo narodu in državi. Konec mora biti političnega harleandstva, farizejstva in zgagarstva. O tem si mora biti na jasnem vse v tej državi, kar zna trezno misliti in zdravo presoati. Narod in država morata odločno stopati boljši, do cela zasluženi usodi naproti!

Zveza kulturnih društev

Zveza kulturnih društev. V soboto 14. t. m. predava v Trbovljah ob 5. polpodne v šoli na Vodah o delavski šoli g. Podbevšek. v Rogasški Slatini pa tudi danes zvečer o postanku sveta g. profesor Fran Dolžan. Na to predavanju, ki je v Rogasški Slatini eno izmed prvih, prav posebno opozarjamo vse zainteresirane, ker so predavatelji podobnih tem vedno v naprej oddani.

Po svetu

— Ameriški krediti Evropi. Ameriški kapital se vedno z večjim interesom plasi v Evropi. Kakor javlja «United Press» bodo v bližnjih dneh zaključena pogajanja za posojilo 4 milijonov dolarjev berlinski obliči, poljsko državno posojilo v znesku 50 milijonov dolarjev pride že prihodnji teden v subskripcijo, ugodno pa poteka tudi pogajanja za večje posojilo avstrijski industriji.

— Italijanski vojni dolgovi. Fašistovsko vodstvo objavlja v italijanskih listih izjavo, v kateri se pritožuje, da zamenjavajo zavezniški vojni dolgove z običajnimi državnimi dolgi in pri tem z Italijo celo slabše postopajo kakor z Nemčijo. Pri tej se ozirajo na njene finančne zmožnosti. Italijo pa puste izkravati. Izjava zahteva od zaveznikov več obzirnosti in napoveduje objavo dokumentov in statistik, ki naj dokažejo, kako velike so bile italijanske žrtve za skupno zavezniško stvar.

— Moskva in Gdansk. Varšavsko-sovjetsko poslanstvo je poslalo, kakor poročajo poljski listi, senatu svobodne države Gdansk pismo, v katerem se napoveduje oficielni poset sovjetske komisije, ki bo pregledala, ali je pristisnišče Gdansk sposobno za rusko zunanjo trgovino. Poljsko časopisje je mnenja, da pomeni ta korak takorekoč odgovor na poljski trgovinski bojkot Gdanska.

— Nemiri v Napolju. V nedeljo so se dogodili v Napolju izgredi delavcev, ki so protestirali zoper povišanje cene kruha. Policija je morala nastopiti proti demonstrantom, od katerih jih je bilo mnogo aretiranih. Delavci so nato proglasili 24-urno stavko.

— Zmanjšanje brezposelnosti na Angleškem. Dne 26. januarja se je zmanjšalo na Angleškem število brezposelnih v primeri z prejšnjim tednom za 28.700. Skupno število brezposelnih je 1.241.000.

Naši kraji in ljudje

Volilec Narodnega bloka v mariborskem okrožju

Naša nacionalna ideja se je v Sloveniji okrepila in dosegla 8. februarja vidne uspehe v vseh volilnih okrožjih. Tekom zadnjih dveh let so bataljoni naših volilcev narasli za okroglih 50 odstotkov. 24.000 nas je že, ki smo jano izrazili, da se zavedamo skupnosti z državo. Našega napredovanja ni več mogoče ustaviti. Izjave iz mnogih volišč že dokazujejo, da vpliva rezultat volitev blagodejno na daljšo konsolidacijo našega naprednega življa.

Neuspeh v mestu Ljubljana še ni poraz. Napredna Ljubljana, ki ni zaslužila sramote, ne more pasti. Motijo se oni, ki hočejo sren Slovenije udariti nečat klerikalizma.

Vam, prijatelji iz mariborske celjskega volilnega okrožja, bi bil dolžan po starem običaju izreči zahvalo, ker ste mi kot nosilec liste Narodnega bloka izrazili popolno zaupanje. A teh besed vam ni treba, ker ne pričakujete zahvale. Vaša želja je samo, da uredimo svoje vrste še bolje in da dosežemo še lepše uspehe in popolno zmago. Kdor je storil mnogo, obžaluje, da ni storil še več. To je duh, ki nas poživlja in ki je porok, da prinese naše delo za kulturno gospodarsko in nacionalno povzdigo Slovenije v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovencev še večjih uspehov.

Stotine brzojavnih in pisemnih pozdravov in čestitk smatram za izraz globoke radosti prijateljev Narodnega bloka in mojih osebnih prijateljev. Hvala vam!

Ziravol!

Maribor, dne 13. februarja 1925.

Dr. Ljudevit Pivko,
narodni poslanec.

Resna beseda zapeljancem v St. Vidu nad Ljubljano

Šolska oblast je prestavila neko učiteljico iz St. VIDA nad Ljubljano na drugo službeno mesto, do česar ima polno pravico. Nočemo raziskovati vzrokov, zakaj je to šolska oblast ukrenila, vsekakor jih je morala imeti za svojo odredbo. Če misli kdo, da se mu je s tem korakom zakonite šolske oblasti zgodila krivica, ima odprto pot pritožbe na višje državne oblasti, ki imajo izreči končno besedo.

To pa, kar se je zgodilo v St. Vidu nad Ljubljano, nije v obraz vsem pravim pojmom in je smatrati za tem večji zločin, ker so uprizarili upor tamošnjega prebivalstva ravno ljudje, ki niso vedno na jeziku spoštovanje zakona in oblasti. Klerikalni poslanec, duhovnik Smodej je na posebnem shodu nahujkal v St. Vidu nad Ljubljano pristaje klerikalne stranke, naj na njegovo odgovornost uprizaro stavko šolskih otrok in s tem naravnost upor proti oblasti za to, ker je bila učiteljica Žirovnikova premeščena drugam.

Po večmesečnem volilnem hujkanju klerikalnih agitatorjev in duhovščine v šentvidskih škofskih zavodih, kakor tudi dekana Zahreta v St. Vidu, je razumljivo, da je tamošnje prebivalstvo naselilo demagoškemu pozivu duhovnika Smodeja, ki je pod zaščito

komaj pridobljene poslanske imunite pognal na pot nezakonitosti pristaje lastne stranke ter jih tako izročil posledicam, ki jih more izzvati upor proti odredbam državnih oblasti.

Nahujskani klerikalni pristaji so uprizarili stavko šolskih otrok ter zahtevali posejati svojim otrokom šolo. Naj bodo prepričani vsi, ki so se podali na pot nezakonitosti, predvsem pa oni, ki so zapeljali nepoučene ljudi, da so krenili na pogrebno pot. Zato svarimo vse, ki so bili zapeljani, da naj dobro premislijo, kaj delajo, da jih ne zadene nesreča vsled brežvestnosti ljudi, ki se sedaj že skrivajo. Duhovnik Smodej se bo potuhnil za svojo poslansko imunite, vsi tisti pa, ki so naselili njegovemu hujkanju k upor, pa bodo na lastni koži morali trpeti težke posledice.

Med hujške so zašli tudi člani šentvidskega občinskega odbora z županom na čelu. Zadnji je sam odganjal otroke od šole. Lep pojem o dolžnosti občinske oblasti, ki ima v občini prva skrb za mir in red. Ali se ti može ne zavedajo, kaj so s tem zagrešili?

Opozorjamo še enkrat vse, ki jim je na tem, da zapeljani ljudje ne pridejo v nesrečo, naj se zavedo, da živimo v pravni državi, kjer državna oblast brez kazni ne bo dopustila upora in to tem manj radi premeštitve učiteljice Žirovnikove. Šentvidčani! Nikar ne nasedajte hujkanjem, ki pošilja v boj nepoučene ljudi, sami pa v svoji brežvestnosti ostajajo za njihovim hrbotom v varnost! V St. Vid je bil večeraj komandiran oddelk žandarmerije iz Ljubljane, da prepreči eventualne težje izbruhe od klerikalcev nahujkanega in zapeljanega ljudstva.

† Albert Pogačnik

V četrtek je preminil v Ljubljani po dolgi bolezni v 69. letu svoje starosti Albert Pogačnik, pisarniški ravnatelj v p. Pokojnik je bil poštenak, kakršnih nam v doseganju dobi vedno bolj primanjkuje. Kot uradnik ni bil samo vreden in vzoren, temveč tudi jako sposoben. Bil je izredno priljubljen pri svojih podrejenih tovariših, užival pa je tudi ugled pri svojih predpostavljenih. Kot človek je bil zlata duša. Ako se je kdo obrnil na njega s kako prošnjo, se ni strašil nobenega truda in pota, samo da mu je ugodil. Največje veselje je imel, ako je mogel storiti komu kako dobroto. Poln humorja, ki ga ni zapustil do zadnjega zdiha, je bil Pogačnik izreden tovariš. Vsem, ki so ga poznali, je bil vzoren prijatelj in svetovalec, svoji so prosti pa vzoren mož in kavalir. Ni se sicer nikdar politično udeleževal, bil pa je navdušen naprednjak in narodnjak. Zvest je bil demokratiški stranki in z velikim zanimanjem je zasledoval politične dogodke. Kjer je le mogel, je zastavljal svojo besedo, ako je šlo za napredno stvar.

Pred tremi leti je stopil kot zasluženi delavec v pokoj. Zal, da ga je užival le malo časa. Sicer pa ga je veselje do dela sililo, da do zadnjih dni svojega življenja ni odložil peresa iz rok.

Albert Pogačnik! Vzori Tvoje kova so nam vedno imponirali in vsem Slovencem Tvojim prijateljem ostane v častnem spominu. Počivaj v miru, saj si pošteno zaslužil!

Peri s Samobelinom!

Nemški generali iz Ptujja in Celja

(Dodatek Mariboru.)

Maribor, 13. februarja.

Kader nemških generalov za propadlega Schauerja sta dala za zadnje volitve poleg Maribora še Ptuj in Celje, brez katerih bi menda sploh ne mogli vložiti nemške kandidatne liste. Podpisali so jo v Ptujju:

Pavel Pirich, tovarnar; Jožef Kazimir, trgovec; Ivan Stendte, stavbenik in posestnik; Oskar Scheuchenhauer, ključavničar; Vincenc Seuscheg, čevljar; Herman Kersche, pis. ravnatelj v p.; Franc Hoinig, trgovec; Valerijan Sprunehira, mehanik; Ferdo Ernst, gostilničar; Leo Behrbalk, lekarnar; Feliks Deutschbauer, asistent farm.; Dr. Manfred Scheuchenhauer, zasebni uradnik; dr. Adolf Kalb, zas. uradnik; Karel Wessely, davčni upravitelj v p.; Kropf Ljudevit, medicinski pomočnik; Oskar Samuda, trgovec; Hugo Heller, trgovec; Ivan Slavitsch, trgovec; Albert Scharrer, prokurist; Rudolf Ribič, trgovec; Karel Vrečič, trgovec; Konrad Nikola, hrivec; Oskar Saria, trgovec; Ivan Stendte ml., sodar; Viktor Peserl, gostilničar; Ervin Damisch, knjigovodja; dr. Sikst Fichtenau — pravilno Jelovšek — da ga ni sram; Ivan Strohmayr, vrvar; Egon Schwab, trgovec; mag. Rudolf Molitor, lekarnar.

Za skrinjicami so sedeli v Ptujju: Herman Kersche, pis. ravnatelj in Vincenc Seuscheg, čevljar, trgovec; Kazimir in Oskar Scheuchenhauer.

V Celju pa so čuvali nemške in nemške krogi: Hubert Kolletnig, Prešernova ulica 17; dr. Valter Ribl, Maks Peschitz, Glavni trg 14; dr. Skoberne, Josip Hermann, Dečkov trg 2; Avgust Kregau, Prešernova ulica 13; Gotfried Gradl, Vodnikova 6; Iv. Riegerberger, Lanoška 25; Danijel Rakusch, Kamilo Izlar, Zvezdna 25; dr. Alfred Juhart, Cankarjeva 4; dr. Zangger, Rudolf Costa-Kub. Aleksandra; Ivan Jellenz, Prešernova; Eric Jakovitsch, Dečkov trg; Eric Jarner, Gabrije 73; Adolf Perle, Slomškov trg 3; inž. Franc Donner, Glavni trg 5; Franc Ranzinger, Aškerčeva 17; Avgust Jakitsch, Glavni trg 14; Erih Negri, Kralja Petra trg 91; Ivan Korber, Matija Gubčeva 6; Luka Putan, Prešernova 5; Franc Koechier, Za Kresijo 10; Rihard Jakob, Lise 56 pri Celju; Frid Jakovitsch, Dečkov trg 1; Josip Jieha, Pred gradjo 9; Feri. Skaberne, Dečkov trg 9; Karel Mantl, Ozka ulica 3; Hans Sager, Aleksandrova 9; K. Sanger, Karel Schantl, Gabrije 14; Josip Kranjčev, Zvezd 74; Franc Rebežič, Aškerčeva 1; inž. Vilhelm Rakusch, Cankarjeva 1; Hans Hönigman, Prešernova 1; Anton Majer, Prešernova 9; Karel Socher, Dolgorodna 7; Ant. Koechel, Kocenova 4; dr. Rud. Sadnik — torej znan sam trgovec, gostilničarji, advokati, zborniški in industrijele, ki vlečejo na tisoče in tisoče dobička iz naših žepov.

Ptufski in celjske gospodine in vsi ostali Slovenci: Izrečite si ta članek in ga preglejte vsak dan, predno greste nakupovat — kmalu boste opazili v zadostnem uspehu.

Da ne bo nenotrebne zamere, moramo včerajšnji članek »Kdo so nemški volitvi v Mariboru«, še nekoliko spopolniti.

V Mariboru so namreč razven večeraj navedenih podpisali nemško kandidatno listo tudi še sledeči trgovci in drugi pridobitniki slovenskega denarja:

Mag. A. Strak, lekarnar na Aleksandrovi cesti pri kolodvoru; Josip Felber, leni trgovec, torej oha Felberja; Josip Sagar, trgovec; Franc Sorko, trgovec; Andrej Platzer, trgovec a pa-

pirjem v Gosposki ulici, posebno za-grizena nemška trgovina; Jos. Tschelliggi, pivovarnar; Karel Pfrimor, trgovec, torej cola Pfrimerjeva družina, ki izvaja z nemščino tudi v občinskem svetu; Oton Wiesthaller, zasebni uradnik; Josip Mesarič, mizar; Ernest Eilert, ključavničarski mojster; Karel Goleseh, trgovec, Meljska cesta 12; Franc Drog, zasebni uradnik; Oskar Matzel, ravnatelj, Krekova 8; Josip Polantschitsch, ravnatelj (?); Ferdo Pflingel, Trstenjakova 22; Maks Meglič, ključ. mojster, Mlinska 33; Georg Germ, upokojenec, Gregorčičeva 18; Ivan Šadek, čevljarški mojster; Ferdo Polacek, nadpredvornik; Rudolf Lanič, zasebni uradnik. Kakor čujemo, ne bo o tej dični gospodi vodila točno evidence samo Orjuna, ampak vse narodno občinstvo brez razlike strank. Tozadevno je v teku obsejna akcija.

Dopisi

MOSTE PRI LJUBLJANI. Mestna Orjuna Moste v Štepanja vas ugotavlja na zlobno »Slovenčev« obrekovanje, da je bil zadnji obrok računa g. Petra Capudra, Ljubljana, v znesku 80.70 Din dne 6. decembra 1924. do zadnjega v izzira poravnani. Dokaz: saldiran račun!

IZ LJUBLJANSKE OKOLICE. Letošnja pomladanska zima zvabi pač marsikoga na sprehod, ki bi inšče sedel pri peči. Tudi »državni činovniki«, kakor ga izvolijo zbadljivo nazivati razni mogotci in mogotežji, si sempatija privoščijo tak približek. Tudi jaz sem jo vrezal na »rečnico preko Ljubljanskega polja proti Posavju. Prvega po »prvem« me je seveda »peljala smrekova vejica v posavsko posavsko krmico. Sedeč pri četrtem se čul pogovor kmečkih možčev, o njihovem dušnem pastirju. Govorili so o birji, ki mu je ne vzame ne ne povodca, ne suša ne moča. Kaj »reče«, koliko nabere? Čujte: 80 mericov pšenice, 50 merikov ajde, 30 merikov prosa, jesenskih pridelkov toliko, da redi 4 prašice, od katerih dva proda (vsi vsaгаа itak ne more sam pojediti), polov tega menda še 3 — 4 voze slam. Sveda redi tudi nekaj krav in prodaja mleko v Ljubljano. Koliko plača davka od teh prostovoljnih prispevkov, o tem so rekli možkežji, da se ne menijo. Domne grede sem se pa zatopil v nadaljnje »reči«. Može ima tudi užitek od cerkvenega pravestva, otrok ne; s kuharico in dekle pa obdeli vse! Stanovanje ima zastreči, dobiva plačo in draginsko doklado, dandanes celo zvišano. (Minister dr. Zevaj res ni dober, predober je!). Zaprta se misli dotični gospod, da je upravičen ječati in stokati o težkih časih in prenašati kak in stok še na svoje vrne ovčice. Kaj bi le storil ta gospod, da je na mestu drž. uradnika? Le primerjajmo njegove dohodke s plačo rkt. drž. uradnika, o bednem položaju izr. upokojenca itak ni da bi govorili! Kot srednjega mero za drž. uradnika samca v 1. skupini vzmimo 1300 do 1500 Din mesečno. To so vsi njegovi dohodki, s katerimi mora kriti vse svoje potrebnosti. Pa glejte čudol! Na eni strani dobro podprt godrnjač, na drugi močnejš jarač. Tu je polje za naše poslance. Izposlušajte drž. namestencu (in upokojenecu) primerne dohodke, odvzemite mu skrb za vsakodanji kruh, vrnite mu samozavest, pa bo ste kmalu imeli mir in zadovoljstvo v državi. Dolej pa sili in mogočni zabavlja in hujkajo, trpeči in zapostavljeni »pa molče životarjajo.

PRESKA—MEDVODE. Moški pevski zbor gasilnega društva ima jutri, v nedeljo ob 3. popoldne v Društvenem domu v Preski svoj pevski nastop v zvezi s veseloirgo »V Ljubljano jo dajmo!« Prijatelji petja iskreno vabljeno!

LITJA. Mestna Orjuna Litja priredi zabavni večer danes, v soboto ob 8. v vseh prostorih Sokolskega doma. Vabimo vse prijatelje.

DOL. LOGATEC. Sokolsko društvo v Dol. Logatcu vabi vse prijatelje od blizu in daleč k najlepši letošnji predputni maskaradi »Noč v gozdu«, ki bo jutri, v nedeljo ob pol 8. zvečer v Sokolskem

Danes zadnjič HENNY PORTEN

v filmu

„Zlato tele“

Kino „Ljubljanski dvor“
Telefon 780.

Predstave ob 4., 1/2, 6., 1/2, 8. in 9. uri.

domu. — Godba iz Ljubljane. Vstopnina 5 Din. — Maske proti legitimaciji 5 Din, družinska vstopnica 15 Din. Na veselo svidenja! — Odloč.

ŠKOFJA LOKA. Za koncert, ki ga priredi Sokol v Škofji Loki z gostovanjem Sentjakobskega salonskega orkestra iz Ljubljane pod vodstvom g. D. Bučarja, v nedeljo dne 15. t. m. ob pol 5. uri popoldne, vlada splošno zanimanje. Opozorjamo cenj. občinstvo, zlasti pa okoličane, naj ne zamude lepega užika ter si pravočasno preskrbe vstopnico. Na koncertu se bodo izvajala dela svetovnih kompozitorov. Kot violinski solo v Bériotovem koncertu op. 104. nastopi član orkestra g. Franc Smolik, ki je žol povsod velike uspehe.

STRAZIŠČE. Sokolsko društvo v Strazišču priredi v nedeljo 15. t. m. ob 6. uri zvečer svojo prvo maskarado v vseh prostorih Sokolskega doma. Maske dolo izkaznice na dan prireditve pri br. tajniku v Sokolskem domu. Vstopnina za osebo 5 Din, za družino 15 Din. Pri prireditvi svira polnočestvilni orkester »Narodno čitalnice v Kranju«. Vabimo vse, ki so prijatelji neprilipene zabave.

JESENICE. Tur. klub »Skala« podr. Jesenice priredi v soboto 14. februarja III. Planinski ples v prostorih gostilne Vergies na Savi. Vsi turisti, športniki in njih prijatelji ujudno vabljeno. Odbor.

RAKEK. Orjuna Rakek priredi danes, v soboto veliko maskarado, v vseh prostorih restavracije Domicelj. Zbirališče mask ob 20.—21. nato skupen odhod v zabavne prostore. Nadejamo se dosti zabave in zato tudi obilne udeležbe.

HRASTNIK. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi v nedeljo, dne 8. marca popolno ob štirih v dvorani Narodnega doma v Hrastniku koncert umetnih slovenskih zborov.

BREŽICE. Godbeni klub v Brežicah priredi prihodnjo nedeljo dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer maskarado v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah. Sviral bo neumorno polnočestvilni orkester godbenega kluba. Vabimo ljubitelje glasbe in plesa iz mesta, kakor okolice na to prireditev.

PODPECA PRI GRNL. Dne 21. januarja se je vršila na tukajšnji šoli božičnica, katero je priredilo »Podporno društvo za šolsko mladino v Podpecah«. Obdarovani so bili vsi otroci in sicer deloma s čevlji, obleko, slaščicami ter knjizicami »Kraljevič Marko«, ki jih je v to svrhu podarila družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Da je prireditev tako lepo uspela, gre zahvala vsem darovalcem in velikodušnim prijateljem mladine, posebno pa ravnateljstvu rudnika The Central European Mines Ltd. Mežica, bratovski skladnici rudnika, CMD v Ljubljani in kraj. šol. svetu, ki so darovali znatne vsote ter tako omogočili prireditev.

DOLNJA LENDAVA. Vsak količjak v prekmurskih razmerah podučen človek, ki ima stike z ljudstvom, je vedel, da bodo naši Madžari soglasno glasovali za Radiča. Predznanost teh ljudi presega zadnje čase že vse meje, posebno, odkar jim je Radič na zadnjem shodu v Gaberji obljubil zopetno priključitev Prekmurja k Madžarski. Velik vtis na te preproste je napravila tudi vest, da mora Radič radi njih sedeti v zaporu. V splošnem je med tukajšnjimi Madžari ukoreninjena misel, da je samo Radič njih odrešenik. Ni čuda, če te na cesti ustavljajo in izvajajo z Eljen Radič. Čas bi bil, da stopi naša država že enkrat iz svoje rezerve in upelje batine za gotove ljudi, kakor je to zdaj na Madžarskem, potem bodo tudi gotove prevrate ne želje prenehale.

je omogočen obisk zlasti zunanemu občinstvu.

G. Rijavec v beogradske »Don Pasquale«. V četrtek dne 12. t. m. je imelo beograjsko operno gledališče na sporedu Donizettijevo komično opero »Don Pasquale«. Tenorsko partijo Ernesta je pel naš rojak g. Josip Rijavec. Opera je dirigiral v Ljubljani dobro znani kapelnik g. Matačić.

Jugoslovanski koncert v Pragi. Društvo za moderno glasbo v Pragi priredi danes v soboto dne 14. februarja v dvorani »Mozarteum« koncert, ki je posvečen izključno jugoslovenskim kompozicijam. Program koncerta obsega sledeče komade: Dobronić: Suita »Zemlja in solnce«, L. M. Škerjanc: Dve skladbi za solo-poje, Miloje Milojević: Sonata, pesmi Antona Lajovicja, B. Berse, Hristića, Milojevića in Konjovića ter končno godalni kvartet št. 2 od zagrebškega čelista Jurija Tkaličiča.

»Prodana nevesta« v Bratislavi. Te dni so gostovali v Bratislavi člani dunajske državne opere, ki so peli v odločnem Narodnem gledališču Smetanovo »Prodano nevesto«. Slovaško Narodno gledališče je posodilo za to predstavo same svoje zboriste. Kecal je pel g. Norberg, Krušino Madin, Marinko g. Hani-Mihacek itd. Dirigiral je skladatelj Oskar Nedbal. Predstava je bila izvrstno obiskana, gledališče so napolnili Čehi, Slovaki, Madžari in Nemci.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.
Sobota, 14.: »Stričkove sanje«. C.
Nedelja, 15.: ob 15.: »Pepehu«. Mladinska predstava. Izv. Ob 18.: »Rosmersholm«. Izv.
Ponedeljek, 16.: »Magda«. B.
Torek, 17.: Zaprt.
Sreda, 18.: »Cyrano de Bergerac«. A.
Četrtek, 19.: »Pepehu«. C.
Ljubljanska opera.
Sobota, 14.: »Don Juans«. A.
Nedelja, 15.: ob 15.: »Smrtina tarantela« in karakteriistični plesi. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 16.: Zaprt.
Torek, 17.: »Trubadur«. D.
Sreda, 18.: »Smrtina tarantela« in karakteriistični plesi. E.
Sentjakobski gledališki oder.
Sobota, 14.: »Vražja misel«.
Nedelja, 15.: »Vražja misel«.
Mariborsko gledališče.
Sobota, 14.: »Vdova Rošinka«. C.
Nedelja, 15.: »Trubadur«. D. (Kuponi).
Gostovanje baritonista g. Borisa Popova, člana ljubljanske opere.

H. Ibsen: Rosmersholm

Sinočnja premijera v ljubljanski drami.

S prav posebnim respektom in z nekakim pobožnim občutkom je poslušala sinoči naša publika to težko psihološko dramo, to tragedijo bankrotiranih idealov. Da Marija Vera, ki je drama izvrstno izrežirala, prav spretno skrajšala in sama igrala eno najlepših Ibsenovih žensk, poplemeniteno zločinko Rebeko, je vsej predstavi udarila svoj pečat. Predstava je bila nad vse skrbno pripravljena in vse vloge v rokah naših prvih igralcev. Vsi so storili, kar zmorejo najboljšega, zato je dosegla drama popoln uspeh in ostavila globok vtisk. S tem pa ni rečeno, da je dosegla predstava tisto višino, ki je sploh dosegljiva na odru z umetniki, ki so na vrhuncu in ki so specializirani za Ibsenove drame, za njegov ton, občutje in ritem. Dances takega ansambla sploh nemda več ni, ker Ibsenova doba je že minila, celoma na Dunaju. Slučajna pa je »Rosmersholm« vsaj deloma prav danes zopet aktualen. Zakaj resnica je, da nikoli ni mogoče priboriti trajne zmagi, ki izvira iz zločina, in trajno zmago mora prilo-

riti le srečen človek brez krivde. Politične aluzije, slike iz borbe reakcije in svobodnomiselnosti, tip novinarja brez idealov... to so točke, ki so kakor bi bile napisane danes, a ne pred 36 leti.

Priznajoč si, da izpregovorimo o drami in predstavi obirneje, konstatiramo za danes, da je z Rebeko podala gospa Marija Vera na našem odru doslej svojo najpopolnejšo kreacijo. G. Levar je igral nežnega Rosmerja neverjetne tenkovestnosti in asketičnosti z veliko nobleso in globokim čustvom; velenzanimiva tipa žurnalista Mortensgärda in pisatelja Brendla sta podala g. Putjaša in g. Rogoz zelo efektno, polnokrvnen fanatik reakcionar je bil gospod Skrbinič in končno ga. Medvedova v gosposdinjo, zlasti v zadnji sceni pravilno doživljana.

Odobravanja je bilo zato izredno mnogo, po vseh dejanjih močan aplavz, na koncu predstave pa je mladina priredila ge. Mariji Veri, ki je prejela res zaslužen šopek, in g. Levarju še prav posebno prisrčne ovacije.

IZ LJUBLJANSKE GLEDALIŠKE PISARNE. — Vse posetnike nedeljske predstave v operi opozorjamo, da je pričetek tokrat izjemoma ob 4. popoldne. Uprizori se efektna mimodrama »Smrtina tarantela« in plešejo razni karakteristični plesi. Ceno so ljudje — znane. Vstopnice pri operi ni blagajni. — Danes soboto zvečer ob

pol 8. je prva repriza Mozartove izredno lepe opere »Don Juans«, ki je pri premijeri dosegla popoln uspeh. Vse vloge so v rokah naših najboljših moči.

Tkaličev komorni koncert. Na sporedih komornih večerov urečavamo izmed slovenskih skladateljev najčistejši in slavnega Dvořaka. Njegova komorna dela se odlikujejo po bogati invenziji, neizmernem čutu in klasični obdelavi, kar vse jim zagotavlja vedno in povsod absoluten uspeh, posebno če ga izvajajo še trije tako izvrstni umetniki, kakor so trojica Huml (gošlji), Tkalič (čelo) in Ličar (klavir), ki se po daljšem presledku predstavljajo naši publiki na abonma-koncertu Filharmonične družbe v ponedeljek, dne 16. t. m. Vstopnice v Matični knjigarni.

Veronika Deseniška na seljskem odru. V torek, dne 17. t. m. je premijera Oton Zupančičeve pesnitve »Veronika Deseniška«. Udeležita se predstave pesnik sam in ravnatelj ljubljanske drame gospod Milan Pugelj. Režira g. Fedor Gradšnik. Glavne vloge so v rokah najboljših celjskih igralcev. Scenarijo je popolnoma na novo napisal g. Holobar. Opozorjamo občinstvo na točnost. Doslej so za premijero že vse vstopnice razprodane. Prva repriza te tragedije je v petek, 20. tega meseca, na kar zlasti opozorjamo zunanje občinstvo. — Jutri, v nedeljo, uprizaro celjsko gledališče vnovič veseloirgo »Španska muha«. Začetek ob 16., konec pred odhodom večernih vlakov, tako da

Domače vesti

Jubilej slovenskega novinarja. Duševno svež in fizično čvrst praznuje danes g. Franjo Pirc, novinar v Mariboru, 25 letnico svojega stalnega delovanja kot novinar. Bil je deloma urednik, deloma sourednik vseh predvojnih in mnogih po-vojnih slovenskih listov in perijodičnih publikacij. Kakor skoro vsi novinarji v tistih, ko našo časopisje še ni bilo tako razvito kakor je že danes, ko uspešno tekmuje s časopisi velikih narodov, je moral pisati tudi Pirc o vsem mogočem, njegova specializacija pa je vendar bila in ostala kronika dnevnih dogodkov. Sodeloval je tudi pri raznih nemških listih, ki jim je pošiljal in jim deloma še pošilja poročila iz naših krajev. Stanovski tovariši mu ob jubileju iskreno čestitamo.

Izpremembe v naši vojski. Imenovani so: major Viktor Kovatič za pehotnega podpolkovnika, artiljerijski major Valentin Cop za podpolkovnika, veterinarski poročnik Marijan Ferjančič za kapitana 2. razreda, veterinarski pomočnik Andrej Pinter za pomočnika 4. razreda.

Raspisano službeno mesto. Inspektor ministrstva narodnega zdravja razpisuje eno mesto računovodje. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«, oziroma »Službenih Novinah«.

Smrtna kosa. V Novem mestu je umrl 10. t. m. g. Ivan Mrvar, sodni oficijal. Pokojnik je bil zvest član demokratske stranke, vsakozki blag in hvalevreden, splošno čestit značaj in iskren jugoslovenski rodoljub. — V Ljubljani je preminula včeraj gospa Viktorija Reiserer, roj. Pregel, stara 66 let. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4. popoldne iz Resljeve ceste št. 7 na pokopališče k Sv. Križu. — V Kamniku je umrl včeraj g. Jakob Zevnik, sodni kancelist v pokoj. Pokojnik je bil vester uradnik in iskren tovariš. Njegovo truplo pokopljejo v nedeljo ob 4. popoldne na pokopališču na Zalah. — V Zagorju ob Savi je preminula včeraj v 71. letu starosti gospa Marija Stibernik, posestnica in gostilničarka. Pokojnica je bila vzorna mati in blaga žena. Uživala je splošen ugled. Pogreb bo v nedeljo ob 3. popoldne. Blag jim spomin, žalostnim naše sožalje!

Tretja telefonska zveza med Beogradom in Osijekom. Med Beogradom in Osijekom bo v kratkem zgrajena tretja telefonska linija. Z gradnjo se prične ba-je prihodnji mesec.

Neve tramvajске proge v Beogradu. Ze početkom letošnje zime so pričeli v Beogradu z razširjanjem tramvajске emreže tako v središču mesta kakor tudi na periferiji. Zgrade se nove proge Gledališki trg-klavica, »Slavija«-Voždovac ter proga od hotela »London« do Košutnjaka skozi ulico Miloša Velikega. Vse proge bodo zgrajene do spomladi.

Zrcalo klerikalne kulture in napredka je včerajšnji »Slovenec« uvodnik. Volice Narodnega bloka imenuje »kulturno zaostalo naprednjakarsko učiteljstvo«, »liberalne podeželske magnate«, »strahopetno in vseskozi odvisno uradništvo«, »službenice liberalnih velepodjetij« itd. Pravi, da se »pod firmo čerjavovskega demokratizma zbirajo samo nekulturni, protislovenski in nesvobodni miselni elementi, ki so napredaj vsakomur, kdor ima slučajno oblast v rokah in jim deli skorjo kruha«. Demokrati so »prodanci in neznačajneži, nazadnjaki, nezavedneži in vetrnjaki«. To je samo par primerov klerikalne kulture in »Slovenčevega« napredka. Toliko gnojnice je mogel zlit pod vrhovnim pokroviteljstvom škofa dr. Jegliča samo kak klerikalni kulturoselec. Mnenja smo, da je za škodoje predvsem tistemu, ki ga tare.

Primorski Slovani prodani. »Slovenec« poroča iz Beograda lažnivo vest, da je ministrski odbor, v katerem sedi dr. Zerjav, sprejel vse italijanske zahteve glede šol, uradnega jezika in ostalih ugodnosti italijanskim manjšinam, ni pa smatral za potrebno, da bi pritiskal na italijansko vlado, da se reši vprašanje Slovencev in Hrvatov v zaslednem ozemlju. Kolikor je znano, je »Slovenec« že pred mesecem dni poročal, da je dr. Zerjav prodal primorske Slovence. Torej jih je sedaj že v drugi. Hvala Bogu, da imamo še dr. Korošca, Smodeja in dr. Trumbića. Prvi bo pristal sedaj na Wilsonovo linijo, drugi na Dravo kot obmejno črto na Koroškem, tretji pa bo preklical svoj podpis na rapalski pogodbi. Tako bo volk sit in koza cela. Dr. Zerjav bo imel dobiček od prodaje primorskih Slovanov, dr. Korošec, Smodej in Trumbić pa bodo lahko rekli, da so res nekaj naredili za Slovence onkraj meje ter bodo uživali radi tega večno čast in slavo.

Prva pomoč pri železniških nesrečah. Po odredbi generalne direkcije državnih železnic se v dobi od 15. do 25. februarja vrše na večjih postajah predavanja o prvi pomoči pri železniških nesrečah. Za take slučaje bo vsak osebni vlak imel pripravljeno torbico z ročno lekarno in obvezami, na posameznih postajah pa bodo pripravljene skrinje z vsenaj potrebnimi pomožnimi sredstvi. Železniški zdravniki bodo na železnici uslužbeno osebe poučevali o prvi pomoči za slučaj nesreče.

Nov most med Sušakom in Reko. Na kraju, kjer je stal prej železni most, ki je Sušak vezal z Reko, se vrše sedaj priprave za gradnjo novega mostu iz armiranega betona. Most bo deset metrov širok ter bo imel na obeh straneh prehod za pešce. Z gradnjo novega mostu prične že prihodnji mesec.

Zopet sprejet v državno službo. Kakor smo svojedobno poročali, je bil v no-voletni noči lanskega leta izvršen drzen vrom v železniško postajo v Ptuj. Vlomilci so odnesli znesek 50.000 dinarjev. Sum, da je bil pri vromu udeležen, je letel tudi na železniškega uradnika Antona Sluga, ki je bil vsled tega iz službe odpuščen. Po dolgotrajnem izsledovanju se je vlomilec prišlo na sled, izkazalo pa se je tudi, da se je uradniku Slugi zgo-dila krivica, ker se je dognalo, da ni bil z omenjenim vromom v nikakoli zvezi. Anton Sluga je bil zato te dni zopet sprejet v državno službo.

Lev na volkove v sarajevski okolici. V sarajevski okolici, zlasti na Igmanu, se je pojavilo mnogo volkov, ki napadajo črede in povzročajo seljakom veliko škodo. Sarajevski lovci priredijo jutri velik lov na volkove.

Zveza Slov. pevskih zborov v Ljubljani. Odborova seja se ne vrši v nedeljo dne 15. t. m., temveč v četrtek 19. t. m. ob četrti na 19. Vabljeni so tudi zunanji od-borniki. — V Zvezo sta sprejeta kot nova člana pevsko društvo »Zorja« na Ježici in pevsko društvo »Domžale« v Domžalah. — Društva, ki še niso prejela zad-nje izdaje not, je dobe v prihodnjih dneh. — Odbor.

Dva požara. V četrtek okrog 14. ure sta posestnik Ivan Janez v Hrastju št. 5 in njegov hlapec Jože Pipan nenadoma opazila, da se iz domačega škednja vali močan dim. Hip nato je že bušil na dan mogočen plamen, ki je v trenutku objel tudi zraven stoječe gospodarske poslopje. V nekaj minutah je leseni škedenj zgorel skoro do tal. Ogenj je upepelil tudi v šupi se nahajajoče poljedelske stroje, slamo-reznilo, mlatilnico in čistilnico. Zgorelo je tudi 15 klastov drv, ki so bila zložena pod streho. Na lice mesta je kmalu prišla šmarna požarna bramba, nato pa še iz Pšate in Zadobrave. Z združenim naporom se je posrečilo gasilec kmalu požar lokalizirati, vendar pa niso mogli prepre-čiti uničujočega divjega elementa, ki je prešel že preje na gospodarske poslopje in uničil tudi tamkaj streho in pod njo spravljeno suho krmo. Skupna škoda, ki pa je povečini krita z zavarovalnico, znaša okrog 100.000 Din. Kako je požar nastal, doslej še ni pojasnjeno. — Do veli-kega požara bi kmalu prišlo v petek okrog 6. zjutraj tudi v središču Ljubljane. Malo pred 6. uro je opazil natakarski vajenec v hotelu Trautnik, Karol Mak, v spalni so-bi uslužbenec, ki se nahaja nad kavarno, velik dim. Takoj nato je že izbruhnil ogenj, in sicer iz dimnika, ki je objel nekaj vzdanih suhih travov. Uslužbenec se poklepal požarno brambo, ki je takoj prihitela z motorno brizgalno in ogenj v kratkem času ugasnila. Škoda na zidovju in nekaterih predmetih znaša nekaj tisoč dinarjev.

Za možem v smrt. V Gospiču je živel gostilničar Marko Vrnjevič s svojo ženo Rejo mnogo let v srečnem zakonu. Ne-davno je Marko umrl. Smrt moža je Rejo tako presunila, da si je sama končala življenje. Z zavezanimi očmi je skočila v vodo ter utonila.

Gradnja malih stanovanj v Zagrebu. Občinski odbor za gradnjo malih stano-vanj v Zagrebu je na svoji predčerašnji seji oddal zidarska in razna druga dela za gradnjo malih stanovanj. Zgradili se bosta letos »Na kanalu« dve trina-dstropni hiši, vsaka s 17 stanovanji, na Selski cesti pa 2 dvonadstropni hiši, vska s 13 stanovanji. Vsega skupaj bo le-tošnje jesen na razpolago »Na kanalu« 102, na Selski cesti pa 78 novih stanovanj. Za prihodnje leto je projektirana še gradnja treh trinadstropnih hiš na Selski cesti.

Odmev afere v mestarski tobačni to-varni. Kakor smo poročali, je upravnik mestarske tobačne tovarne, Mičo Govedarica, izvršil nedavno samomor iz žalosti, ker se je pod njegovo upravo pripetila v tovarni velika dekadencija. En uradnik je poneveril 20.000, drugi 15.000 dinarjev. Oba se nahajata v sodnih zaporih. Trup-la Govedarice, ki je skočil v reko Neretvo, še niso našli. Nečak Govedarice je hotel iti za stricem v smrt in skočiti v Neretvo na istem mestu, kjer si je stric končal življenje. Poskus samomora pa je bil še pravočasno preprečen.

Rop pri belem dnevu. Na zagrebškem glavnem kolodvoru je predčerašnjim kmetica Ana Škroban štela svoj denar ter ga zlagala v predpasnik. Nenadoma so se zagnali vanjo trije mladi zlikovci, ki iztr-gali predpasnik z denarjem in nato po-begnili. Odnegli so ji nad 500 dinarjev. Policija jih doslej ni mogla izslediti.

Roparski umor in požig. Iz Krstinja na Hrvatskem poročajo o groznem ropar-skem umoru. Pri trdki Orežanin je bil uslužben pisar Anton Pirc, ki je s svojo ženo stanoval v bližnji koči. V noči od prošlega ponedeljka na torek so neznanj roparji napadli koč, umorili Pirca in

njegovo ženo in nato kočjo zažgali, da za-brisejo sled za seboj. Koča je pogorela do tal. Na pogorišču so našli ožgano okostje neerečne zakonske dvojice.

Iz Ljubljane

«Slovenski Republikanec» je bil včeraj v petek policijsko zaplenjen in je bila vsa naklada odvzeta.

U— Odstranitev kostanjevega drevja v Strelški ulici. Mestna občina ljubljans-ka odda ubožnejšim strankam 18 veli-kih kostanjevih drevcev v izkopanje in odstranitev brezplačno. Drevesa je od-straniti s korenino. Interesenti naj se tekom tedna zglase v mestnem gospodar-skem uradu, soba 15, med 9. in 11. uro, kjer dobe nadaljna pojasnila.

U— Državni uradnikom sporočamo, da se pri Tourist Office (Kreditna ban-ka) dobe železniške karte na objave za polovično vožnjo. 341

U— Nepotreben nemir. Z Rimske ce-ste nam pišejo: Z veseljem smo po-zdravljali pred meseci, ko so začeli po Ljubljani zopet razvažati in ponujati premog. Mislimo pa, da je i za premo-garje i za stranke dovolj, ako premo-gar opozori na sebe z običajnim krat-kim žvižgom, ne pa da si naredi cel kon-cert, ki traja po četrte ure in več, kakor se to redno dogaja na Rinski cesti. Lah-ko si mislite, kako je to prijetno za bol-nike in pa za ljudi, ki imajo nočno služ-bo in bi morali zato poidevi spati.

U— Umrli v Ljubljani. Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Albert Pogačnik, sodni pisarn. ravnatelj v pok., 69 let. — Viktorija Reiserer, žena kroja-škega mojstra in hišnega posestnika, 66 let. — Marija Jenko, služkinja, 26 let. — Frano Velkavrh, pekovski pomočnik, 26 let. — Vinko Zitnik, dninarjev sin, tri tedne. — Jakob Jerič, dninar, 82 let. — Gregor Lovšin, 75 let.

U— Policijske prijave. Od četrta na petek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 goljufija, 1 prestop-pek v zlaščevalnih predpih, 1 pobeg od doma, 1 prestoppek bogokletstva, 2 ognja in 6 prestopkov cestnega policijs-kega reda. Arretaciji sta se izvršili dve in sicer obe radi prestopa državne me-je brez dovoljenja.

U— Ustavljeno kazensko postopanje. Proti Antonu Vrhovcu, o katerem smo dne 14. januarja poročali, da je bil are-tiran, ker je bil osumljen tatvine, je bilo kazensko postopanje ustavljeno, ker se je izkazala njegova nedolžnost.

U— Tatvina v cerkvi. Služkinja pri ži-vinovozravniku Slajpahu je imela v četrt-tek popoldne v mestu opravke. Predno je odšla domov, je skočila v je franči-skanske cerkev, da malo pomoli. Poleg sebe je položila črno usnjato denarnico, ko pa se je čez čas za isto ozrla je ni bilo več. V cerkvi ni bilo ves čas poleg nje nobenega človeka razen nekega du-hovnika, ki je stal tik nje za klopjo.

U— Vlom v barako. V noči na 11. t. m. so neznanj zlikovci vdrlj v barako Marije Škrleje, prodajalke čevljev na Vodnikovem trgu in iz zaboja odnesli 20 parov moških in ženskih črnih čevl-jev na zadrgo iz boks - usnja. Skupna škoda znaša 2600 Din.

U— Sleparska služkinja. V trgovino Ivanke Fojkar na Dolenski cesti št. 21 je stopila dne 10. t. m. okrog 50 let sta-ra ženska in zahtevala, naj ji razkaže blago za predpasnike. Končno je po-daljšem izbiranju vzela 8 metrov kam-brika v vrednosti 720 K. Ni pa plačala takoj vsega zneska, marveč je položila samo 200 K, rekoč, da prinese ostanek naslednji dan. Trgovka je ženski zaupa-la, sleparka pa se ni več povrnila. Po-zneje, ko se je Fojkarjeva informirala, je zaznala, da je neznanja kupovalka po-znana goljufica, bivša služkinja na Ra-kovniku, Neža Jakovec, ki ima na vesti že več sličnih prestopkov. Nevarno piš-ko zasleduje sedaj policija.

U— Sokol Ljubljana II. vabi članstvo in prijatelje društva in prijateljski so-stanek, ki se vrši danes ob 20. uri v gos-tilni pri Kavčiču na Privozu. — Prosvet-ni odbor opozarja ponovno članstvo, da se vrši jutri ob 11. uri popoldne na drž. realni v I. d razredu predavanje br. K. Parzerja o »Pomenu Tyrševe sokol-ske vzgoje«. — Udeležba obvezna!

U— Orjuna Sv. Jakob s Krakova s Tr-novo priredi v nedeljo dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer pri Kavčiču, Privoz 4, pred-pustno zabavo. Vabimo vse članstvo in naklonjeno občinstvo, da se prireditev v velikem številu udeleži. Vstopnine ni. — Mestna Orjuna Sv. Jakob s Krakova-Tr-novo ima svoj redni občni zbor v ne-deljo dne 22. t. m. ob 10. uri popoldne pri Kavčiču, Privoz 4.

U— Orjuna Sv. Jakob s Trnovo pri-re-di v nedeljo dne 15. t. m. ob 8. uri zve-čer pri Kavčiču, Privoz 4 predpustno za-bavo. Vabimo vse članstvo in naklon-jeno občinstvo. Vstop prost.

U— Orjuna v Šiški naznanja svojemu članstvu, da se vrši redni občni zbor v nedeljo dne 15. t. m. ob 15. uri v lokal-u pri br. Štepiću v Sp. Šiški. Pozivamo član-stvo, da se zbora polnoštevilno udeleži in dvigne se ne plačane legitimacije. Kdor ni plačal članarine, nima pravice glasovanja. — Odbor.

U— Orjuna Vič s Glince ima svoj red-ni občni zbor jutri v nedeljo ob 10. uri popoldne v gostilni Slamič na Glincah. Udeležba za članstvo obvezna, prijatelji in somišljeniki dobrodošli. — Zvečer ob 8. uri se vrši v Sokolskem domu na Vi-ču velik ples z bogatim sporedom, Do-stojne maske dobrodošle. 361

U— Veliki pustni korzo. Dekorijska dela za »Slavčev« maskerado, ki se vrši na pustno nedeljo, so v rokah strokov-njakov in v polnem teku. Dekoracija dvorane »Uniona« bo na višku, kakor je

«Neosan» krema Vam štedi na dveh straneh, prvič, ker se je zelo malo porabi, drugič, ker poveča trepežnost obutve.

Danes vsi na

„Veliki ples“ Sokola I v Kazino.

Začetek točno ob 8. uri.

Zdravo!

bila pred vojno, a v najmodernejšem slogu. Za prireditev vlada vedno večje zanimanje. 364

U— Marijonetno gledališče Češkoslov. Obce v Narodnem domu igra jutri v ne-deljo igr. »Gasperček prince«. Začetek ob 17. uri. Vstopnina prostovoljna. 363

U— Sokolsko društvo v Štepanji vasi vabi k predpustni veselici v zelenem ga-ju, ki jo priredi v nedeljo dne 15. t. m. pri bratu Francetu Kregarju v Štepanji vasi z raznovrstnim sporedom. Začetek ob 15. uri. Zdravo! 358

U— XXIV. redni občni zbor Slov. trg-društva »Merkur« v Ljubljani se bo vršil v sredo dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani, Gra-dišče 17, I., s sledečim dnevnim redom: 1.) Pozdrav — poročilo predsedstva. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blaginjs-kega. 4.) Poročilo preglednikov računov. 5.) Volitve odbora. 6.) Določitev člana-rine za leto 1925. 7.) Izprememba prav-il. — Raznosterosti. 359

U— III. primorski akademski ples se vrši na pustno soboto dne 21. t. m. To-liko v pojasnilo, ker se ga zamenjuje z današnjim redom S. K. Primorje. 354

U— Pozor! Danes se prodaja na stoji-nici Ivana Javornika meso divjega mer-jasca po 10 do 15 Din kg. 369

U— Narodna štaltarna v Sp. Šiški pri-re-di jutri, v nedeljo v dvorani pri Va-ljavcu Špicerjevo pravljico »Pogumni Tonček«. Začetek ob 20. uri. 362

Iz Maribora

U— Majhna nezgoda na železnici. Vče-rašnji jutranji vlak iz Koroškega je imel pri Limbužu nad Mariborom majhno ne-zgodo. Lokomotiva je trčila na progi ob nek predmet in se prevrnila, radi če-sar je pripeljal vlak z drugo lokomotivo šele s trideseturno zamudo v Maribor.

U— Mariborska Orjuna je imela v če-trtek zvečer v mali dvorani Narodnega doma dobro obiskani občni zbor, kate-rega se je udeležil tudi nar. posl. dr. Pivko. Poročila o dosedanjem delovanju so pokazala, da je organizacija na res-nem potu h konsolidaciji in smotrenemu nacionalnemu delu. Obirno so razprav-ljali o slavnosti razvija društvenega prapora in majskega zbora v Beogradu. Po določenih smernicah z abodoč letno delovanje je bil izvoljen soglasno novi odbor.

Iz Celja

U— Gremij trgovcev v Celju nazna-nja, da je finančno ravnateljstvo v Ma-riboru z odlokom z dne 3. februarja po-daljšalo točilcem pijske rok za raz-prodaj v zalogi se nahajajočega dena-turiranega špirta do konca aprila. Hkra-tu se opozarja, da je ravnateljstvo pri-pomnilo, da že sedaj podaljšani rok ne bo več mogoče vnovič podaljšati.

U— Oskrbljina na javni bolnici v Celju. S 1. februarjem 1925. znaša oskrbljina za osebo in dan za III. razred 30 Din, II. razred 70 Din ter I. razred 100 Din. Kdor hoče biti sprejet v I. ali II. razred, mora pri vstopu bolnici položiti v uprav-ni pisarni 10-dnevno kavcijo vnaprej. Državni namestenci, ki imajo po služ-beni pragmatiki pravico do brezplačne-ga lečenja v I. ali II. razredu, se more-je poslužiti te bonitete šele z dnemom, ko predlože upravni pisarni bolnice pre-dpisano uradno potrdilo o nameščenju, oziroma prevebdi.

U— Zaključni sokolski plesni venček. Danes, v soboto ob 8. uri zvečer priredi plesna šola Sokolskega društva v Celju pod pokroviteljstvom celjskih narodnih dam svoj zaključni plesni venček. Pri-venčku nastopi prvič javno salonski or-kester novoustanovljenega godbenega društva »Ilirija« pod vodstvom prof. Glasbene Maticе g. Franzota.

Iz Primorja

U— Interpelacija poslanca Besednjaka radi odprave nagrobnih napisov v sto-venščini. Kakor smo nedavno poročali, je namestnik goriškega župana izdal na-redbo, da morajo biti vsi nagrobni napi-si v Italiji sestavljeni samo v italijanskem ali latinskem jeziku, pri čemur je dovo-ljena souporaba grščine. Slovenski napi-si na grobovih bi potemtakem morali popol-noma izginiti. Proti tej barbarski nare-dbi je sedaj vložil interpelacijo na notra-njega ministra v Rimu poslanec dr. En-gelbert Besednjak, ki zahteva, da se ta neumestna naredba preklicé.

U— Cigan-morilec. Lani v jeseni je neki cigan umoril posestnika Antona Ivančiča iz Materije v Istri. Cigan je po zločinu zbežal. Oblasti so ga iskale in izdale za njim tiralcio. Sedaj je prišel pravici v roke. Piše se Majer, vjela pa ga je orož-niška postaja v Postojni.

U— Nov poštni urad je dobila Gorica. Njegovi prostori se nahajajo v Gosposki ulici (via Carducci).

U— Koncert v Idriji je priredila dne 7. t. m. idrijska »Kulturna zveza«. Pevski zbor je zapel več pesmi, med drugimi »Na vrelu Bosne«, »Burjo« in »Kmetso pesem«. Najbolj je ugajala poslušalcem posled-nja. Zbor je vodil g. Al. Hreščak.

U— Smrtna kosa. V tržaški mestni bol-nišnici je preminul bivši višji mojster puljskega arzenala g. Josip Križaj. Pri-šel je pod avtomobil, ki ga je poškodoval do smrti. Križaj zapuščal sina Josipa in hčeri Milo in Jano.

U— Draginja v Trstu. Od začetka leto-šnjega leta do danes je draginja v Trstu precej narasla. Podražila so se skoraj vsa živila, izvzemši sir parmezan. Tudi cene jaje so nekoliko padle, zato pa je poskočila cena manufakturnih izdelkov.

Tragedija mlade učite-ljice

V Arandjelovcu v Srbiji se je zgodil v ponedeljek zločin, ki je v mestu in okoli-lici vzbudil mnogo večje zanimanje, ka-kor rezultat volitev. Mahoma se je zbra-la velika množica ljudstva v bukovski osnovni šoli, da vidijo, na kako grozen način je bila umorjena mlada učiteljica Bojana Petrovič.

Preteklo leto je bila imenovana za učiteljico v Bukoviku pri Arandjelovcu mila-da Bojana Petrovič iz Sombora. Kot hčerka somborskega svečenika je izvrši-la tamkaj učiteljico, bila dve do tri leta učiteljica v Vojvodini, prošlo leto pa je bila prestavljena v Bukovik, kjer se na-hajata njena sestra in zet Radović, last-nik hotela v bukovskem kopališču. Ker je šola v neposredni bližini kopališča, je stanovala Bojana pri svoji sestri in zetu. Mlada Bojana si je kmalu pridobila srca vseh domačinov in je uživala daleč na okrog velik ugled.

Začetkom letošnjega leta je bil imeno-van za učitelja v Bukoviku Sava Pav-nović, bivši učitelj v mačvanskem Met-koviću. Sava je že človek v letih. Preko-račil je 40 let in je že 14 let oženjen. Ima dva sina gimnazijca. Zato je tudi dobil mesto v Bukovici, da bi mogel šolati svoja otroka v arandjelovski gimnaziji. Njegova žena Jelena je iz jako bogate rodbine. Zivela je s svojim možem v srečnem zakonu, dokler ni prišel za učitelja v Bukovik. Tu je našel učiteljico Bojano. Po značaju jako blag in tih člo-vek, je bil izredno ljubezljiv z njo. Dobro poznavajoč težaven položaj mladih učiteljic, ji je šel na roko kjerkoli in kadar-koli je mogel in bil njen tovariš in za-ščitnik. Niti sanjalo se mu ni, da bo mo-rala Bojana radi njegovega tovarštva v smrt.

Pavnovičeva žena Jelena ni mogla raz-umeti, da bi bilo prijateljsko in uslužno obnašanje njenega moža napram Bojani navadna kolegijalnost. Postala je ljubo-sumna in vedno bolj vznemirjena. Ko pa je Sava vedno česče pričel spremljati mlado učiteljico po kopališkem drevore-du in vedno pogosteje izostajal ponoči, je ljubosumnost Jelene prispela do vr-hunca. Bila je prepričana, da ima Sava intimne odnose z učiteljico, ni pa ime-la poguma, da bi se o tem prepričala. V sumu jo je utrjevalo še deistvo, da njen mož ni hotel položiti računa o gotovih vsotah denarja. Sava pa ni izostajal pono-či radi učiteljice, ampak le radi igra-nja na karte. Dolga leta svetovne vojne so ga namreč napravile za strastnega igralca in tako je prebil cele noči v ko-pališkem hotelu pri kartah.

Lepega dne mu žena razkrije svoje misli in pove v obraz, da dvomi o nje-govi poštenosti in zvestobi. Istočasno se je porodila v njej tudi misel po osveti.

V soboto je odpotoval njen mož v Plaskovac za predsednika volilnega od-bora. Jelena je ostala sama z otrokoma doma. Minula je nedelja. V ponedeljek je prišla učiteljica Bojana, kakor običajno, radostnih lic, kipeča od mladosti, v šolo. Hrup otrok v sosednji upraviteljevi učil-nici je bil oviral pri delu. Šla je zato, da jih pomiri. Morala pa je pri tem skozi hodnik. Proti pričakanju so bila ta dan vrata sredi hodnika, ki ločijo učite-ljevo stanovanje od učilnice, na stežaj odprta. V drugi polovici je sedela Jele-na. Bojana se ji je ljubeznivo približala in jo vprašala, kaj dela. Ta ji je odgo-vorila, da nekaj šiva in jo prosila, naj se ji približa, da ji nekaj pokaže. Bojana si je v resnici sledila v njeno sobo. Tu ji razkrije svojo bolest in zagrozi Bojani, naj prekinde odnose z njenim možem. Predložila ji je tudi neko pismo v pod-pis. Iznenadena Bojana v prvem trenutku sploh ni razumela resnosti položaja. Raz-žaljena ji je odgovorila, da raje pogine, kakor da podpisuje kaj takega, s čemer bi priznala, da je v resnici imela intimno razmerje z njenim možem. V tem tre-nutku pa je Jelena že skočila skozi vrata, jih zaklenila in ostavila Bojano samo v sobi. Bojana jih je zaman skušala od-preti in nato razbila okno, vendar pa se ni mogla rešiti, ker so ji preprečile to-žezne ograje. Kmalu se je Jelena vr-nila pod okno, s puško v rokah in sekir-o. Ko je Bojana zagledala, da je namer-jena puška proti njej, se je skrla v oma-ro Med tem pa so že počili štirje strelj, katerih eden jo je zadel v grlo in Boja-na se je zgrudila mrtva na tla.

Jelena se je nato hladnokrvno sama javila policiji. Spočetka ji nihče ni ver-jel da bi mogla izvršiti tako grozen zlo-čin. Šele ogled na kraju umora je poli-cijo prepričal, da je bilo pričevanje ne-srečne ženske resnično. Vse dotle, do-klér niso zdravniki izvršili obdukcije Bo-janinje trupla in ugotovili pri tem nje-no neomadeževanost, Jelena ni pokazala niti najmanjšega kesanja, ampak je od-sevala iz nje celo izredno zadovoljstvo. Ko pa je zvedela, da je po nedolžnem sumila o zvestobi svojega moža in po-štenosti mlade učiteljice, se jo je lotil obup in je hotela izvršiti samomor, kar pa so ji navzoči preprečili. Izročena je bila sodišču.

Velika izbira najnovejših
MODNIH LISTOV
za pomlad in poletje 1925.

Je pravkar došla.

V zalogi jih ima knjigarna TISKOVNE
ZADRUGE v Ljubljani, Prešernova
ul. 54. (nasproti glavne pošte).

Iz življenja in sveta

Prvo letalo nad Everestom

V angleškem listu "Daily Mail" opisuje letalec Allan Cribbar svoj polet okoli najvišje gore sveta takole:

Preletel sem 280 milj potem ko sem se dvignil z letalom v zrak nedaleč od Kalkute. Na tla sem se spustil v Jajpajguru, kjer smo prenočili. Zjutraj smo razbremenili aparat, kolikor je bilo mogoče. Za sopotnika pa sem vzel s seboj samo kapitana Fischerja. Bilo je megleno jutro in megla nas je prilično visoko nad zemljo, smo uzrli prve vrhove hribov. Bili smo že 3000 metrov nad morjem. V perspektivi smo opazili prve gorske grebene, ki so bili visoko pokriti s snegom. Usmerili smo letalo proti Kinčungu in zroči v smeri napram severovzhodu, se je pred nami pojavila sijajna masa Everesta.

V višini 4000 metrov smo doživeli prve neprimlik. Ker je teren v ondotni bližini še neraziskan, sem se moral s tovarišem spustiti nekoliko nižje. Kmalu pa je aparat zopet letel navzgor. Zrak je postal vedno redkejši, da smo jedva dihal. Toda za vse te muke in neprimlikosti nas je odškodoval sijajen pogled na Mount Everest. Stal je pred nami kakor oči v sijaju in blesku. Snežne mase na njem so bile deviško bele, nedotaknjene in so se svetile kakor kristalna polja. Obledeli smo več predelov, katere smo tudi fotografirali. Po treh urah predvidnega letanja pa smo se morali zopet spustiti na zemljo, kjer so nas sprejeli ljudje z nepopisnim navdušenjem. Prišli smo najprej v Jajpajguru, ki leži v isti višini z morjem in ko smo se odpočili ter dovolj utrdili za nadaljni polet, smo se počasi vrnili v Kalkuto, kjer smo prijateljem sporočili, kar smo videli na naši zračni vožnji okoli najvišje gore sveta.

Kralj ameriških borznih spekulativ umrl

Te dni je umrl v Bostonu Tomaž W. Lawson, mož, ki je cela desetletja veljal za najslajnejšega borznega spekulanta, radi česar so ga njegovi tovariši imenovali »kralja borzne spekulacije«. Pokojnik si je nakopičil v srečnih letih svojega življenja ogromno premoženje, ki pa je pozneje vsled nearečnih spekulacij zopet skopnelo.

Lawson je bil originalen spekulativ. S svojimi izvirnimi metodami in drznostjo si je pridobil neizmerno popularnost. Kot 12letni deček se je potikal po bostonskih ulicah ter iskal dela. Naenkrat je uzrl v izloženem oknu nekega bančnega podjetja listek, na katerem je stalo zapisano, da rabi podjetje primernega tekača. Deček je šel v trgovino in se ponudil v službo. Sprejeli so ga takoj. Postal je najprej bančni sluga, pozneje pa je razvil tako izredne zmožnosti, da ga je podjetje povzdignilo med svoje prve uradnike. Začel je kupovati železniške akcije, s katerimi je tako spretno manipuliral, da jih je prodal s sedemkratnim dobičkom. Štiri leta potem ko je nastopil službo bančnega sluga, je imel Lawson že 40.000 dolarjev premoženja. Bil pa je tako strasten spekulativ, da je ves denar zapravil. Ko mu je ostalo samo 130 dolarjev, ni vedel kaj naj počne z njimi. Povabil je svoje znance in prijatelje in uslužbence podjetja na masten obed, za katerega je plačal 125 dolarjev. Ostalih pet dolarjev je daroval plačalnemu natakarju kot napitnico.

V naslednjih letih je imel pri spekulacijah zopet srečno roko. Pridobil si je 40 milijonov dolarjev imetja v gotovini. Samo ena ugodna priložnost mu je vrgla pet milijonov dolarjev čistega dobička. Ta denar je zaslužil v enem samem dnevu. Svoje gotovine Lawson ni nalagal v banki. Nosil je pri sebi v žepu najrajši čke, zlato in dragocenosti. Delal je vedno z veliko naglico.

P. P.:

Prva ljubezen

Nina je imela dve dolgi kiti, ki sta ji padali po hrbtu in če se je burno zavrtela na peti, zaplaval po zraku okrog glave. Poleg tega je imela rdeča lica.

Kot četrtošolec, ki iz principa sovraži vse ženske, ker so tako zelo neumne, bi se gotovo ne bil tako hitro zaljubil vanjo, če ne bi bila pozimi na ledu padla in to skoro meni v naročje in če ne bi bila tako zapeljivo zardela, ko se mi je zahvalila.

Ko sem jo čez tri dni srečal, sem zardel tudi sam, postalo mi je vroče in brez vse potrebe sem se na oesti izpodtaknila. Ninina prijateljica se je na ves glas zasmejala, ona pa je bila rdeča in se ni smejala.

Tisti večer me je bolela glava in vso noč nisem spal. Tiščal sem obraz v blazino, se učil na pamet najbolj poetično ljubezensko razodetje tega sveta in sklenil kupiti drugo jutro novo ovratnico. Zjutraj smo pisali v gimnaziji neko nalogo, pri kateri se mi je vse vrtele pred očmi. Tudi narečja ni spala. Dobil sem prvo dvojko tisti dan. Prej še nikoli nobene; takrat pa v grščini, ki mi je bila naj-

Največja in najslavnejša finančna transakcija Lawsonova je bila ustanovitev družbe Amalgamated Copper. To družbo je ustanovil skupaj z bogatašema Rogersom in Williamom Rockefellerjem. Oba dva imenovanca sta zaslužila pri tej akciji nad 40 milijonov dolarjev. Lawson pa ki je dal pobudo za izpeljavo ideje, je dobil samo neznaten odstotek.

Radi tega se je sklenil maščevati nad svojima tovarišema, ki sta ga tako nesramno izkoristila. Napisal je knjigo o prostih financah, ki je delovala kakor bombna eksplozija. V tej knjigi je razgalil finančne metode ameriških denarnih magnatov na najbrezobzirnejši način. Stvar je bila tako učinkovita, da je tedanjim ameriškim predsednikom Roosevelt izdal posebne predpise proti amoralnemu postopanju velikih trustov.

Tomaž Lawson je bil pravcati otrok naključja in sreče. Skozi njegove roke je šlo nešteto milijonov, njegove spekulativne zmožnosti so pripomogle mnogim ljudem do velikega imetja in blagostanja, njegovo življenje pa je bilo zelo nestanovitno in končno so postale njegove finančne razmere tako skromne, da je umrl v bostonski bolnišnici in so ga morali pokopati na stroške domače občine. Zato pa ostane nepozaben v knjigi življenja finančnih denarnih genijev.

Slovansko Oslo

Novo, v resnici pa zelo staro ime norveške prestolnice Kristijanije je slovansko izvoru. To so dokazali Norvežani Fleischer in Davidson s pomočjo bolgarskih filologov B. Coneva, St. Mladenova in zgodovinarja V. Zlatarskega.

Ime Oslo izvira od nekdanjega norveškega kralja Haraldja in mesto ga je nosilo od leta 1047. skoro pet stoletij, t. j. do leta 1624. Harald Hardard je služil v letih 1033. — 1043. na dvoru bizantinskega cesarja kot odlični vojskovođa. Dobil je od cesarja Mihajla IV. Paflogonca nalog zatreči upor bolgarskih vstajev. Harald jih je tudi potokel v bitki pri Ohridu in ujel njih vodjo, kneza Petra Deljana, sina takratnega bolgarskega carja Gavrilu Radomira. Obenem s Petrom je bila vjeta njegova sestra Oslava, ki jo označujejo bizantinski lepospisniki kot nebeško lepoticu. Zmagoviti Harald se je zaljubil v svojo ujetnico in ji ostal zvest tudi v Carigradu. Leta 1047. je odpotoval Harald domov, ker je bil izvoljen za norveškega kralja in je dal svoji prestolici ime Oslava. Harald ni mogel pozabiti lepe Bolgarke do smrti. Njeno ime je bilo prenešeno iz južnih dežel na mrzli sever in se je chrnilo do danes v Norvežanih.

Kri puščati

Puščanje krvi je izumil nilski konj. Tako trdi vsaj rimski naravoslovec Plinij, ki se sklicuje na Polidoro Virgilija. Ta pripoveduje namreč, da si nilski konj od časa do časa pretrga žilo, izpusti kri in se tako zdravi. Prvi zdravnik, ki je odredil puščanje človeške krvi, je bil baje Eskulap. Omenja ga tudi Hippokrat. Grški zdravniki so puščanje krvi prenesli tudi v Rim, kjer je zaslovel Ork Arhatag prav zaradi tega.

Rimski zdravnik Celsus je odredil puščanje le izjemoma, takisto je imel Galenus že dosti moderne nazore. Menda so bili prejšnji človeški rodovi polnokrvnejši nego so današnji. V starem veku je bilo namreč puščanje krvi neverjetno razširjen običaj. Kri so puščali tudi za kazni vojščakom in pa prestrašnim junakom, da so jih pomirili. V dobi preseljevanja narodov se je puščanje krvi baje pozabilo. Pečali so se s tem le še Arabci in Judje. Mohamed je učil, da se

Galoše, pristne ruske

se dobe odslej v vseh velikostih po skrajno nizkih cenah pri

Drago Schwab, Ljubljana.

je možno zdraviti le s pitjem medu, s puščanjem krvi in z žganjem z ognjem. To tretje sredstvo pa Mohamed prepoveduje.

Kasneje so prevzeli puščanje krvi duhovniki, in l. 1100. je visoka klerikalna šola v Salernu učila: »Puščanje krvi ostri oči, možgane in čutila, vzbuja spanje, čisti in koristi možgi v nogah; krepi želodec, ostri posluh in glas, zatira žalost in daje novo moč...»

Baje so puščali kri brivci in posestniki kopeli. Puščanje je postalo takrat vseobče in krvi je poteklo za cele reke. Celu v 18. veku so zdravniki v svoji nevrednosti s tem morili bolnike. Potem je puščanje pol stoletja prenehalo, a se začelo zopet okoli l. 1890. proti krvavenju možganov, proti pljučnici, vnetju ledvic in protinu. Pri akutnih mrzličnih boleznih se ni uporabljalo. Baje se je dobro obneslo proti zavajenju žil, proti ženski bledici, proti težkim zastrupljenjem s pilnom in ogljenemu oksidu I. dr., proti pljaskemu deliriju in solnčarici...

Posebno močni moške prenese do ¼ litra izgubljene krvi. Pijavke popijejo kri za štirikratno svojo težo in so baje uporabne le pri deci. Moderna medicina, pravi vseučilski prof. med. dr. Alfred Fröhlich, zopet uporablja puščanje krvi za zdravljenje, po novih metodah in z novimi uspehi.

Strašno skrunjenje grobov

V Aachenu na Nemškem se je te dni zgodilo nekaj strašnega. Neka gospa je šla dan po pogrebu svoje hčerke na pokopališče. Z grozo je zapazila, da se hčerka grobarja igra s punčko njenega lastnega otroka, ki jo je imel tako rad in ki jo je zato sama položila v krsto poleg trupelca.

Gospa je seveda takoj prijavila stvar policiji, ki je morala ugotoviti grozno skrunjenje grobov. Grobar je že dolgo let ponoči odkopaval sveže grobove, odpiral krste in jemal iz njih vse, kar je bilo kolikšaj vredno. Na ta način je prišla tudi punčka hčerke omenjene gospe v roke njegovega otroka. Grobar je bil zelo premožen in nihče ni vedel, odkod izvira njegovo bogastvo. Seveda če je vsak dan — Aachen je veliko mesto in se vsak dan pokoplje do 20 ljudi — odpiral grobove in jemal iz njih obleko, nakit in drugo!

Najstrašnejše še pride. Trupla pokopanih otrok je zver v človeški podobi jemala iz krst in jih metala v svojimi svinjam, ki so bile izredno dobro pitane.

Policija je takoj prišla grobarja in njegovo ženo, ki je vedela za moževa grozodejstva.

× Oddala premoženja praškega nadškofa. Dvakrat je predpisala praškemu nadškofu dr. Kordaču oddajo premoženja v znesku 14 milijonov čeških slovaških kron. Ker je večji del nadškofovega veleposestva razložen, je opozoril dr. Kordač oblastva na to, da je prisiljen prodati dragocene predmete iz nadškofovske palače v Pragi. Prosvetno ministrstvo je nato odredilo, naj se zasežejo namesto gotovine dragoceni gobelini v nadškofovi palači.

× Nesreča na morju. Anamski parnik »Hai Fong«, ki ga je pravkar prodala francoska družba Messageries Maritimes brodarju v Anamu v južno-vzhodni Aziji, je najbrže zabredel v tajfun v Kitajskem morju in se potopil z vso posadko, broječo 38 moških in 130 potnikov, med njimi 12 Evropejcev. Parnik, ki bi imel že zdavnaj priti na določeno mesto, so šle iskati to-povke, pa niso našle o njem nobenega sledu.

× Narkotiziran hotel. Velik hotel v Madridu, ki je bil pred par dnevi

začel točiti arce in hrabro sem odpru-sta. Toda namesto da bi rekel, kakor sem se bil pripravil: »Gospodična do-volite, da vas spremim do šole,« sem rekel nekaj čisto drugega in sem pri-tem tako zelo ječljiva, da je vprašala: »Ali niste nekaj rekli?«

Jaz sem zakajšal, se izpodtaknil in vprašal, koliko je že ura.

»Pol osmih,« je rekla jadrno in vrag jo je odnesel izpred mojih oči.

»Prokleta gos,« sem začepetal za njo, ki je izginila za oglom. Stisnil sem pesti in si rekel, da je treba to žensko pridobiti, prevzetno opico, da bo na vso moč zaljubljena, potem pa ji izruvati šop las in se ji zasmejati v obraz.

Ogibal sem se je ves teden, toda zastoj. Zaljubljen sem bil vsak dan bolj, s spanjem, učenjem, jedjo je bilo k vragu in poleg tega se je ves svet kakor dogovorno zarotil zoper mene: profesorji, stariši, sošolci... Koncem tistega tedna sem napisal Nini pismo, je poškrbnil s parfonom in opremil z znakom. Notri je stalo, da mi brez nje absolutno ni mogoče živeti in da me je zastrupila s svojimi črnimi očmi. In sem pismo vtaknil v Cezarja ter šel v šolo.

otvorjen, je bil v sredo središče nena-vadnega prizora. Vsi gostje in vse osebe hotela so se zbudili zelo kasno. Outili so se slabe in so morali ugotovi-ti, da so bile sobe v največjem ne-redu in da je izginila vsa prtljaga in drugi kolikšaj vredni predmeti, veči-

noma tudi vsa obleka. Tatovi, ki jih policija zamaš išče, so primešali lju-dem v jedi in pijače močan narkotik, ki je vse stanovalce hotela zazibal v globoko spanje. Tako so imeli zlikovci lahko delo in so hotel popolnoma iz-rovali.

Podrobni volilni rezultati v okrožju Ljubljana-Novo mesto

Izide volitev iz posameznih občin v tem okrožju smo prinesli večinoma že v naši pondeljki posebni izdaji. Danes objavljamo naknadno še rezultate iz osta-lih občin in pa z nekaterih volišč, s katerih so bili prvi podatki vsled napak pri brzojavkah netočni. Vse današnje številke so posnete po uradnih ugotovitvah glavnega volilnega odbora, ki je včeraj končal svoje delo. Ravno tako je po teh ugotovitvah popravljen tudi pregledna tabela o izidu volitev v celom okrožju, ki jo danes še enkrat objavljamo.

VOL OKRAJ LJUBLJANA OKOLICA.
RAKITNA: SLS 86, NB 2, Puc 13, Prep 24, Kom —, Mur —, NSS —, Soc 1, Ber —.
TOMISLJ: SLS 109, NB 7, Puc 73, Prep 12, Kom 2, Mur —, NSS —, Soc 1, Ber —.

VOLILNI OKRAJ RADOVLJICA.
GORJE: SLS 354, NB 37, Puc 17, Prep 8, Kom 16, Mur 1, NSS 5, Soc 3, Ber 40.
DOVJE: SLS 127, NB 39, Puc 1, Prep 2, Kom 7, Mur —, NSS 2, Soc 71, Ber 3.
DOBRAVA: SLS 51, NB 13, Puc 10, Prep 3, Kom 16, Mur 2, NSS 14, Soc 3, Ber 49.

SV. KRIZ: SLS 59, NB 6, Puc —, Prep —, Kom 1, Mur —, NSS —, Soc —, Ber 2.
KOROSKA BELA: SLS 230, NB 86, Puc 1, Prep 4, Kom 101, Mur 2, NSS 10, Soc 44, Ber 75.
MOSNJ: SLS 150, NB 46, Puc 33, Prep —, Kom —, Mur —, NSS 2, Soc 2, Ber —.
RATEČ: SLS 84, NB 15, Puc 1, Prep —, Kom 39, Mur 1, NSS —, Soc 1, Ber —.
RIBNO: SLS 185, NB 24, Puc 81, Prep 4, Kom 20, Mur 3, NSS 9, Soc 1, Ber —.
SREDNJA VAS: SLS 265, NB 68, Puc 75, Prep 4, Kom 10, Mur 1, NSS 1, Soc 1, Ber —.

KOPRIVNIK: SLS 65, NB 30, Puc 14, Prep —, Kom 9, Mur —, NSS —, Soc 1, Ber —.

VOLILNI OKRAJ LOGATEC.
SV. VID: SLS 82, NB 27, Puc 24, Prep 60, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

VOLILNI OKRAJ LITJA.
ZAENJA: SLS 185, NB 7, Puc 6, Prep 3, Kom —, Mur 5, NSS —, Soc —, Ber 2.
VOLILNI OKRAJ NOVO MESTO.
BELA CERKEV: SLS 59, NB 25, Puc 26, Prep 76, Kom 3, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.
DVOR: SLS 173, NB 40, Puc 26, Prep 1, Kom 2, Mur 2, NSS 3, Soc 1, Ber —.

VOLILNI OKRAJ KOČEVJE.
DRAGA: SLS 33, NB 21, Puc 1, Prep 106, Kom —, Mur 1, NSS 2, Soc 1, Ber 2.

FARA: SLS 307, NB 6, Puc —, Prep 18, Kom 4, Mur 2, NSS 1, Soc 1, Ber 2.
GORA: SLS 51, NB 9, Puc —, Prep 6, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.
OSILNICA: SLS 65, NB 18, Puc 2, Prep 109, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber 1.

PRI CERKVI: SLS 155, NB 13, Puc 24, Prep 2, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

SV. GREGOR: SLS 245, NB 1, Puc 73, Prep 3, Kom 1, Mur —, NSS 3, Soc 3, Ber —.

ZLEBIC: SLS 208, NB 14, Puc 25, Prep 31, Kom 6, Mur 1, NSS 6, Soc 1, Ber —.

VOLILNI OKRAJ KOČEVJE.
DRAGA: SLS 33, NB 21, Puc 1, Prep 106, Kom —, Mur 1, NSS 2, Soc 1, Ber 2.

FARA: SLS 307, NB 6, Puc —, Prep 18, Kom 4, Mur 2, NSS 1, Soc 1, Ber 2.

GORA: SLS 51, NB 9, Puc —, Prep 6, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

OSILNICA: SLS 65, NB 18, Puc 2, Prep 109, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber 1.

PRI CERKVI: SLS 155, NB 13, Puc 24, Prep 2, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

SV. GREGOR: SLS 245, NB 1, Puc 73, Prep 3, Kom 1, Mur —, NSS 3, Soc 3, Ber —.

ZLEBIC: SLS 208, NB 14, Puc 25, Prep 31, Kom 6, Mur 1, NSS 6, Soc 1, Ber —.

VOLILNI OKRAJ KOČEVJE.
DRAGA: SLS 33, NB 21, Puc 1, Prep 106, Kom —, Mur 1, NSS 2, Soc 1, Ber 2.

FARA: SLS 307, NB 6, Puc —, Prep 18, Kom 4, Mur 2, NSS 1, Soc 1, Ber 2.

GORA: SLS 51, NB 9, Puc —, Prep 6, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

OSILNICA: SLS 65, NB 18, Puc 2, Prep 109, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber 1.

PRI CERKVI: SLS 155, NB 13, Puc 24, Prep 2, Kom —, Mur —, NSS —, Soc —, Ber —.

SV. GREGOR: SLS 245, NB 1, Puc 73, Prep 3, Kom 1, Mur —, NSS 3, Soc 3, Ber —.

ZLEBIC: SLS 208, NB 14, Puc 25, Prep 31, Kom 6, Mur 1, NSS 6, Soc 1, Ber —.

Volilni okraj:	I. SLS	II. NB	III. Puc	IV. Prep	V. Kom.	VI. Mur.	VII. NSS	VIII. Soc.	IX. Ber.	Oddani glasovi	Volilni upravičenci
Ornomočje	2181	632	478	781	48	72	11	4	18	4227	5402
Kamnik	5390	675	636	111	180	18	2	23	22	7078	8968
Kočevje	484	841	580	645	63	22	82	2	2	7126	10718
Kranj	6678	1640	699	650	242	34	129	171	80	10054	12925
Krsko	5188	766	1750	103	193	34	49	27	23	9034	13035
Litja	4970	667	560	126	602	61	118	139	44	7005	9163
Logatec	2737	1392	93	615	72	6	119	17	23	4976	6993
Ljublj. okolica	8120	1447	1385	268	748	45	6	299	205	12582	16697
Novo mesto	4859	940	1877	460	107	59	73	28	25	8427	11453
Radovljica	3582	1422	462	50	539	31	162	163	248	6657	8811
Skupaj:	52959	10422	8720	4139	2784	385	840	893	716	77166	104163

I. SLS = Slovenska ljudska stranka, nosilec dr. Korošec. II. NB = Narodni blok, nosilec dr. G. egor Zorjav. III. Puc. = Del Samostojne kmetijske stranke pod vodstvom g. Pucja, ki je tudi nosilec. IV. Prep. = republikanci pod vodstvom g. Prapeltna. V. Kom. = komunisti, nosilec Makuc. VI. Mur. = republikanci pod vodstvom g. Murna. VII. NSS = narodni socialisti in mladenčisti, nosilec g. Deržić. VIII. Soc. = Socialisti, nosilec g. Čobal. IX. Ber. = Bernotova frakcija soc. demokratov, nosilec g. Pastorek.

postavili pred plahoto stol in tako da-lje. Vsi so odšli.

Nina je sedela na stolu in meni je tolklo arce, da sem bil ves vznemir-jen. Spomin v potopu mine, ljubezni bolečine...

»Prosim, malo višje glavo!«
Moj Bog, kako mična usta je imela!
»Se malo bolj v levo, prosim!«
Neverjetno sladka usta!

Ko sem ji ravnal glavo, se mi je vr-telo v glavi.

»Tako-le, prosim!«

Poljubil sem jo. Ne vem, kam je haš priletel, nekam na nos ali kam. In potem je bilo konec. Nina je vstala in mi dala takšno klofuto, da odtlej ni-koli več nisem rekel »slabotni spola,« če sem mislil na ženske.

Ampak ozdravila me je. Nič več ni-sem bil zaljubljen po tem dogodku.

**Zbirajte in darujte,
da zgradimo
Sokolski dom
na Taboru!**

Gospodarstvo

Tarifna konferenca v Ljubljani

Pretekli dni se je mudil v Ljubljani g. dr. Marković, šef komercijelnega oddelka generalne direkcije državnih železnic v Beogradu, v zvezi ureditve tarifnih vprašanj. Konferenca je z referenti ljubljanske železniške direkcije kakor tudi s tajnikom Trgovske in obrtniške zbornice g. Ivanom Moheričem.

Razprava se tikala predvsem uvedbe nemilijerega računanja tovarne preko prog bivše Južne železnice, za katero je generalna direkcija že predložila predlog prometnemu ministru g. Andri Staniču v odobritev. Uvedba nemilijerega računanja tarife je za naše gospodarstvo kroga zlasti v Sloveniji izredno važnega pomena, ker bi se s tem prevoz blaga v novih relacijah pocenil za do 30 odstot. Država bi morala sicer v prvih mesecih računati z delnim zmanjšanjem blagajniških dohodkov, kar pa bi se rekompenziralo s povečanjem prometa. Izpad dohodkov bo po sedanjih cenitvah znašal v prvem letu do 45 milijonov Din.

Dalje je g. dr. Marković sporočil, da se bo v kratkem odpravilo tudi zaračunavanje manipulacijske pristojbine za pošiljke blaga s prog državnih železnic na glavni kolodvor v Ljubljani.

Razen tega se je razpravljalo o uveljavljanju za 30 odstot. znižane izvozne tarife za les, o znižanju železniške tarife iz Slovenije preko Karlova na Sušak, o znižanju ležarinskih pristojbin kakor tudi o nadaljnjih organiziranih komercijelnih in tarifnih službah v generalni direkciji državnih železnic ter v prometnem ministru. Eksportna tarifa za les je načelno že odobrena in je njeno uveljavljanje že vprašanje kračnega časa.

K omejitvi uvoza kvasa

Ljubljanski pekovski mojstri so nam včeraj poslali izjavo, v kateri protestirajo proti naredbi ministrstva trgovine in industrije, odnosno ministrstva za narodno zdravje glede uvoza kvasa iz Italije. Protest temeljuje na: 1.) Kvas znamke Ljeto Italijano odgovarja popolnoma zahtevam ter vsebuje zadostno množino gonilne moči (vrenja). 2.) Kvas naveden znamke je ne glede na pravzeto in carinske stroške za 16 odstotkov cenejši kakor kvas domačih tvornic. 3.) Omejitev uvoza, oziroma zaščita domače industrije je z zaščitno carino 60 Din za dostojno.

Ker si nismo bili na jasnem, ali je ta protest popolnoma utemeljen, odnosno ali je zadevna uredba bila od ljubljanskih pekovskih mojstrov točno razumljena, smo se obrnili na informirano mesto in dobili naslednje pojasnilo:

V zadnjem času je bilo ugotovljenih več primerov inozemskega predvsem italijanskega kvasa, ki je bil otežen z mavcem, ilavico, kredjo in drugimi škodljivimi snovmi. Ta kvas je znatno cenejši nego domači in so ga naši uvozniki prodajali po deželi, dočim se je po mestih razbil večinoma domači kvas. V kemijskih laboratorijih carinarnice v Ljubljani in Zagrebu se je dognalo, da je za dosego enake gonilne moči potrebno še enkrat več tega oteženega kvasa kakor pa domačega.

Da se onemogoči italijanska konkurenca z malovrednim in zdravju škodljivim blagom v škodo domače industrije kvasa, je Udrženje producentov kvasa interveniralo na pristojnem mestu, nakar sta ministrstva za trgovino in industrijo ter za narodno zdravje izdali navedbo, po kateri je dovoljeno uvažati kvas samo pri carinarnicah v Beogradu, Novem Sa-

du, Osijeku, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Skoplju in Splitu, ki imajo kemijske laboratorije. Carinarnice morajo ob vsakem uvozu pošiljati kemijskemu laboratoriju predpisno označene vzorce ter dovoliti uvoz samo takga kvasa, o katerem prejmejo od laboratorija poročilo, da ima normalno moč vrenja (75 do 85 odstotkov), da ni nalašč narejen težji s mavcem, kredjo, saharinom ali drugim materialom za otežitev in da nima sestavin, škodljivih za zdravje. Drugače morajo carinarnice uvoz zabraniti.

Iz te navedbe ni razvidno, da je omejen uvoz polnovrednega kvasa, kakor se trdi v protestni izjavi ljubljanskih pekovskih mojstrov. Ako torej italijanski kvas odgovarja potrebnim zahtevam, se bo mogel po preiskavi s strani kemijskih laboratorijev brez nadaljnjega uvažati.

Trina poročila

Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Pšenica: baška, 5 vagonov 460 do 470. Turska: baška, 7 vagonov 200 do 205; za februar, 5 vagonov 200; za marec, 5 vagonov 220; za marec-april, 70 vagonov 207 do 216; baška, Celebija, 75 vagonov 205; baška Celebija, ocarinjena, 4 vagoni 220; baška, za marec, ladja Donava, 80 vagonov 210; banatska, Zenta, 4,5 vagona 200; sremska, 14,5 vagona 200 do 210; sremska, za februar, 5 vagonov 205; za marec-april, 10 vagonov 225. Moka: baška, 1 vagon 675. Otrubi: baški, 1 vagon 177,5. Tendence nestanovitne.

Svinjski sejem v Ljubljani (13. t. m.). Zelo slab obisk. Na sejem so pripeljali 87 svinj. Prasec od 5 do 6 tednov starih sploh ni bilo. Povprečne cene ostalih svinj: praaci, 7 do 9 tednov stari 175 do 212,50, 3 do 4 mesece 300 do 350, 5 mesecev 500 do 625, 8 do 9 mesecev 700 do 875, 1 leto stari 1800 do 1500 Din. Kg žive teže je veljal 1250 do 1425, mrtve teže pa 1625 do 1750 Din. Prodanih je bilo 60 komadov.

Dunajski živalski sejem (12. t. m.). Goveda: Dogon 290 komadov. Cene se napram glavnemu sejmu slabo obdržale. — Svinje: Dogon 2821 komadov. Mesne svinje so se pocenile za 1000 do 2000 aK, debele pa za 1000 aK pri kg. Kupljivi alaba. Notirale so za kg žive teže: mesne svinje 11.000 do 21.000, debele 20.000 do 22.000 aK.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (12. t. m.). Zaradi neregularnosti cen na prekomorskih tržiščih je nastopilo to razpoloženje za nakupovanje. Cene so padle. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine v šillingih za 100 kilogramov: pšenica: domača 55 do 56, madžarska s Poljsko 62 do 63, jugoslovenska 60 do 61, Rosafé 60 do 67; ri: domača 5050 do 51; ječmen: domači 54 do 58; turščica: 8150 do 8250; oves: rumunski 40 do 41; stisnjene seno: domače, polsladke 13 do 13,50, sladke 14 do 15.

Padec žitnih cen na svetovnem trgu pri nas brez odmeva. Kljub rapidnemu padcu žitnih cen v Ameriki in drugod pri nas ni opaziti navadovanja. Malo je oviravanja, a tudi ponudb ni. Izvoz žita skoraj popolnoma počiva, ker naše cene ne konvenirajo inozemstvu. Jasno pa je, da bodo morale popustiti cene tudi pri nas, ako bodo zunanja tržišča trajno slaba. Na dunajskem trgu je padec cen že preččen.

Vprašanje blagovne borze v Skoplju. Skopljanska Trgovska zbornica je začela akcijo za širjenje ustanovitve borze v Skoplju. Na tej borzi bi notirali samo gospodarski produkti. Verjetno pa ni, da bi ta borza uspevala. Saj vidimo na ljubljanskem vzgledu, da take stvari zelo počasi ali pa sploh ne napredujejo.

Slabi izgledi za beografski veliki sejem. Iz Beograda poročajo, da ni izgledov, da se bo letos otvoril beografski veliki sejem. Ker so se pojavile razne težkoče, med katerimi je glavna ta, da sejem ne nima niti svojega prostora.

Poziv novim delničarjem Narodne banke. Poziva se vsi vpisniki novih delnic Narodne banke, da na osnovi zakona in statuta banke položijo namenske do 30. aprila t. l. IV. vplačilo 576 Din na delnico.

Likvidacija v Zagrebu. Prva hrvatska d. d. za globoko vrtanje je sklenila na svoji glavni skupščini likvidacijo družbe. Upniki se pozivajo, da čim prej prijavijo svoje terjatve.

Vrednotna pisma za Poljsko. Poljska poštna uprava je odredila za denarna pisma v mednarodnem prometu največjo vrednost 5000 zlatih frankov.

Barčna obrestna mera v Avstriji. Z Dunaja poročajo: Dne 20. t. m. se bo vrnila seja generalnega sveta Avstrijske narodne banke, na kateri bosta predsednik dr. Reich in generalni direktor dr. Brunner poročala o vsakih pogajanjih v Zenei. Kakor izjavljajo v poučenih krogih, se diskont za enkrat ne bo spreminjal, če pa se računa na znižanje koncem marca.

Narči velikega hlinotekarnega zavoda v Avstriji. Avstrijski finančni minister dr. Ahrer namerava oživiti veliki ustanovitve velikega centralnega hlinotekarnega zavoda. Ko bo načrt izdelan, se bo predložil konferenci pokrajnin na odobrenje.

Nezaposlenost v Avstriji porasča. V Avstriji je bilo julija 1924. 50.000 nezaposlenih oseb. To število je naraslo do sredine januarja t. l. na 178.000 in do konca januarja dalje na 180.000 oseb. To je najvišje število, odkar se je pričelo s sanacijo, in je slabo znamenje sanacije.

Insolvenca v Budimpešti. Budimpeštanska d. d. „Biberson“ je postala insolventna z 18 milijardami mK. Zaradi raznih zlorab so bili trije direktorji družbe aretirani.

Češkoslovaški izvoz sladkorja v Rusijo. Sovjetska vlada je dovolila uvoz 131.000 ton sladkorja iz inozemstva za pokritje letošnjega ruskega konzuma. Ta količina se bo najbrže povečala. Posledje češkoslovaški sladkor ni imel dostopa na ruski trg, a v januarju t. l. se je začelo rusko povpraševanje po češkoslovaškem sladkorju ter se v tem mesecu izvozilo iz Češkoslovaške 80 vagonov rafinade. Nadaljnji transporti bodo sledili.

Uveljavitev nekaterih uvoznih carin v Turčiji. Turška vlada je ukinila uvozno carino za poljedelske stroje, za stroje in orodje za obdelavo nove tvornice. Za konje, ovce, govedo živino, samokrese s kalibrom pod 15 mm, rezi za kanalizacijo, vodovode kose, srpe, strojne dele, benzin, petrolej, galico in druge.

Število larskih insolventov v Madžarski je znašalo: 66 konkurzov (v l. 1923. samo 17) in 194 prisilnih poravnav (v l. 1923. samo 38).

Borza

13. februarja:

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: 7 odstotno posojilo 0 do 65, 4 odst. Kranjsko deželno posojilo iz leta 1928. (22), vojna škoda 133 do 0, Celjska posojilnica 210 do 212 (210), Ljubljanska kreditna 235 do 0, Merkantilna 100 do 105, Prastredion 894 do 900, Slavenska 0 do 75, Strojne 0 do 146, Trbovlje 390 do 405, Vevče 100 do 118, Split 1100 do 0, Slavna 280 do 290. — Blago: Zaključek: bukovka dr-

va, 1 m dolžine, polsuha, franco nakl. post., 2 vagona 19 do 20 (19). Drugače v glavnem iste ponudbe kakor včeraj. Povpraševanje minimalno.

ZAGREB. V elektilih je položaj nespremenjen. Večji promet beleži le Eskomptna. V devizah je tendenca nespremenjena. Zaključni tečajji so obdržali v glavnem včerajšnje višine, a po borzi se je blago v posameznih devizah ponujalo pod višino poslednjih zaključkov. Tako je bil Dunaj zaključen po 0,0082, a blago se je ponujalo po borzi po 0,0082; Italija je bila zaključena po 252,75, a po borzi se je ponujala po 252,50. Narodna banka je dala neznatno količino v devizi na Italijo. Promet je bil tudi danes precej slab. Notirale so devize: Amsterdam 2457,5 do 2487,5, Dunaj 0,0088 do 0,0083, Budimpešta 0,00425 do 0,00825, Italija izplačilo 251,6 do 254,6, ček 251,375 do 251,375, London izplačilo 290,75 do 293,75, New York 60,5 do 61,5, Praga 179 do 182, ček 178,75 do 181,75, Švica 1174 do 1184; elektili: bančni: Litorale 65 do 70, Trgo 25 do 27, Eskomptna 108 do 110,5, Hipo 61 do 62, Jugo 102 do 103, Ljubljanska kreditna 235 do 245, Prastredion 892,5 do 900, Slavenska 73 do 75, Srpeka 136 do 137; industrijski: Eksploatacija 59 do 60, Džbrovačka 410 do 420, Goranin 25 do 28, Nihzg 39 do 41, Gutmann 585 do 590, Slavonija 57 do 58, Split 0 do 125, Trbovlje 390 do 400, Vevče 100 do 120; državni: 7 odel. posojilo 64,5 do 65,5, agrarne 26 do 26,65, vojna škoda 139 do 141.

BEograd. Iz Curliha je javljena nadaljnja čvrsta notica za dinar, a kljub temu so danes vse devize razen Italije in Pariza neznatno poskočile naupam včeraj. Zaključki so se izvršili preko paritete na bazi 8,48 do 8,50 za Beograd v Curlihu. Narodna banka je prodajala devize New-York in London. Promet je bil precejšen. Največ se je trgovalo v devizah na London, Švico in New-York. Notirale so devize: Dunaj 0,0082 do 0,0084, Berlin 146 do 146,3, Budimpešta 0,0052 do 0,0054, Bukarešta 81 do 81,5, Italija 252,75 do 253,25, London 201,25 do 202,7, New-York 61 do 61,1, Pariz 327 do 328, Praga 180,75 do 181, Švica 1178 do 1179.

Sokol

Odlikovanje zaslužnega sokolskega delavca v Celju. Sokolsko društvo v Celju je prejelo od olimpijskega odbora v Parizu častno diplomu za društveno člana br. Poljska, ki se je udeležil tekmo jugoslovenske sokolske vrste na letošnji olimpijadi v Parizu. To častno diplomu je izročil br. starosta dr. Milko Hrašover slavljenicu o priliki društvene predavanja dne 11. t. m. v mali dvorani celjskega Narodnega doma. V primernem nagovoru se je spominjal velikega truda, dela in vestne priprave odlikovanca za mednarodno tekmo. Pri tej priliki je predaval br. Strmšek o sokolski misli.

Sport

S. K. Jadran v Ljubljani priredi v nedeljo, 15. februarja t. l., v gornjih prostorih restavracije pri „Roži“ v Židovski ulici za svoje člane družabni večer. Prijatelji kluba dobrodošli! Začetek ob 8. uri zvečer.

Nogometni trening S. K. Itrije se vrši v nedeljo 15. t. m. ob pol 15. uri in sicer ob vsakem vremenu. Zbirališče v garderobi! Točno! — Odbor.

Gid. Bloudkova, jugoslovenska pravakinja v smučanju, se odpelje danes ponoči v Zakopane na Polsko, kjer bo tekmovala za naše barve v damski smučski tekmi.

Lahkotletska sekcija S. K. Itrija. Sestanek radi cross-country danes ob 18. v drsališčni garderobi. — Načelnik. Vremensko poročilo. Kakor poročajo z Velike planine, je bilo tamkaj na posameznih mestih do 10 cm snega. Tudi že začetkom tega tedna je nastopil jug, tako, da je ves sneg zopet izginil. V Kranjski gori je pričelo včeraj po malem deževati ter je sneg južen. Morebitno spremembo vremena, ako bi nastopila tekmo današnjega dne, bo objavil savez pri trvdri Gorec, kjer se interesi lahko informirajo. JZSS.

Mednarodni kolesarski savez je imel nedavno v Parizu svoj kongres. Od 30 narodov je bilo zastopanih 15.

Nogom. prvenstvo Evrope. „Schweizerische Fussball- und Athletikzeitung“ se bavi z idejo francoskega sportnega publicista Achille Duchenna, naj bi se uvedlo nogometno tekmovanje za prvenstvo Evrope. Duchenne meni, da bi se moglo to vprašanje razpravljati na letošnjem kongresu FIFA v Pragi. V izvršitelju te ideje predlaga, da bi se stvorile skupne posameznih evropskih držav, ki bi v medsebojnih tekmah določile prvaka te skupine. Teh skupin naj bi bilo pet ali šest. Naša država bi bila v skupini s Češkoslovaško, Madžarsko in Bolgarijo. Finalne tekme ne bi trajale več kot en teden in naj bi se igrale izmenoma v velikim evropskih mestih.

Igralci tujih narodov ne morejo igrati v Nemčiji. Nemški nogometni savez je sklenil, da igralci tujih narodov skozi dve leti ne smejo igrati v nobenem nemškem društvu. Istotako je sklenil, da se morajo omejiti tekme s tujimi moštv. Ali sta ta sklepa ravno umestna za razvoj nemškega nogometa, je več kot dvomljivo.

Potujoči nogometni učitelji v Nemčiji. Da omogoči zlasti manjšim klubom, ki ne morejo plačevati lastnega nogometnega trenerja, sistematično sportno vzgojo, je nemška nogometna zveza nastavila več potujočih sportnih učiteljev, ki bodo pri teh klubih imeli sportne kurze. Poučevali bodo nogometno tehniko, taktiko, pomožne sporte ter vodili sistematične treninge za časa kurza.

Program poljske nogometne reprezentance za leto 1925. je nastopen: 3. marca proti Finski, 6. marca proti Estoniji, 10. marca proti Letski, 12. aprila proti Turčiji, 19. aprila proti Jugoslaviji, 7. junija proti Madžarski, 12. julija proti Švedski. Zadnji dve tekmi se vršita v Krakovu, oziroma Varšavi, ostale pa v imenovanih državah.

Profesionalizem na Madžarskem. Budimpeštanski FTC je izdelal spomenico, v kateri zahteva od saveza, da se mora razlikovati med amaterskimi in profesionalnimi nogometaši. V spomenici se energično opozarja na to, da se v velikih madžarskih klubih že več let prakticira sistem psevd-amaterstva, ki zelo škoduje sportu. Od saveza se zahtevajo nastopne odredbe: Savez naj poda načelno izjavo, da Madžarska neče nadalje trpeti psevd-amaterstva. Za vse, kar so klubi v tem oziru doslej zagrešili, se bo izdala amnestija. Do 1. avgusta t. l. naj se izvršijo ločitve amaterjev in profesionalcev. Do tega termina se morajo klubi obvezati, da se bodo vrnili k čistemu amaterstvu, onim klubom, ki pa nečejo pristati na to, naj se da možnost gojitvi nogomet docela kot profesionalni sport.

Steenros, maratonski zmagovalac na lanski olimpijadi je dospel v Ameriko, kjer se, kakor znano že nahajata njegova rojaka Nurmi in Ritola.

Zbirajte in darujte za sokolski Tabor!

Lasnik in izdajatelj: Konrad, d. d. Ljubljana. Izgledni urednik: Fr. Brozovic, tisk Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Pozor! Ugodna prilika! Pozor!

Mlin na 4 tečaje s strojem za izdelavo ječmenke, 2 žagi s obsežnimi skladišči, blovi, enonadstropno stanovanjsko hišo, s pripadajočim posestvom okoli 5 orlov najboljše zemlje, do 1000 uvedena gostilna z vsem inventarjem in posestvom okoli 5 orlov na naiprometnem mestu prostora v železniški postaji blizu Zagreba; nadalje posestvo, o storočje iz 60 orlov prvotne zemlje, njive, travniki, sadovnjaki s obsežnimi stanovanjskimi in gospodarskimi poslopji, ter tri orla veliki vinograd, v najboljši legi in izbornem stanju, z vinčarskim poslopjem, stikalnico in okoli 2 orla zemlje, se pod najugodnejšimi pogoji radi družinskih razmer pe najnižji cenil zelo ugodno prodaja, budist vse skupaj, budist parcelirano po želji kupcev. Podrobnosti informacije daje gosp. Josip Haja, železu, uradnik Dobova pri Brečicah, Slovenija. 741 a

MODRA GALICA

se dobi pri blagovnem oddelku Zadrugne Zveze v Celju.

Zveza je dala to galico preizkusiti pri državnem kmetijskem zavodu v Mariboru dne 28. januarja 1925. in je prejela sledeči izid: Po kemijski preizkušnji vsebuje preiskana modra galica 25-62% bakra (Cu) in 0-01% Fe, O₂. Mnenje: Preiskani vzorec ima sestavo prvovrstne modre galice in je ista 100%.

833 a

PAROMLIN

proda se zaradi bolezni in pod ugodnimi pogoji. 828 a

Paromlin Garčin, Slavonija.

Slavija

mednarodna transportna d. d.

Podružnica: Ljubljana, Sodna ul. 3.

Tel. 463 Brz. naslov: Čehoslovija.

Centrala: Zagreb, Frankopanska br. 9.

Podružnice: Beograd, Novi Sad, Subotica, Brod na S., Bos. Brod, Maribor.

Ekspoziture: Jesenje, Rakek, Sušak, Caribrod, Djevdjelića.

Aliirana firma: „Čehoslovija“, Praga, z 32 podružnicami v ČSR.

325 zastopstev v vseh trgovsko-industrijskih centrih Evrope.

Ocarinjenje uvozne in izvozne robe, spedijski posli, mednarodni transporti, vsiadiščenje, prevozi zavarovanja robe, in-asi, tarifi in reklamacijski oddelci.

Preselitve

s lastnimi patent. pohištvenimi vozovi po najnižjih cenah. Zahtevajte proračune! Specijalni zbirni promet s Čehoslovako, Italijo, Nem. Avstrijo, Nemčijo.

Zahtevajte oferte!

Vse informacije brezplačno!

Pozor!

Vsak dan sveže in dohro

mleko

surovo in čajno

maslo

se dobi v mlekarni

Trnovski pristan šte. 14

Radi izselitve se prodaja

kompletna, brez konkurenca

tovarna

v bližini Ljubljane. 796/a

Vprašati pod „Edina ugodna prilika“ na upravo „Jutra“.

Halo! Podaljšano!

Razpis nagrade. 853 a

Ker hočemo naše kremo za čevije, znamka „Lebin“ obširno upeljati in vsakogar prepričati o izvršni kvaliteti, smo razpisali natečaj z naslednjimi nagradami:

1. nagrada 5000 Din v gotovini. — 2. nagr. do 4000 duc. kreme „Lebin“. — 3. nagrada 20 duc. kreme „Lebin“. — 4. nagrada 10 duc. kreme „Lebin“ in po 12 nagrad 1/4 kg kreme „Lebin“.

5000 Din kot prva nagrada samo tedaj, ako se oglasi najmanj 10.000 tekmovalcev, sicer ostane, kot je bilo prvotno naznanjeno, kot prva nagrada 1000 Din.

Pogoji: Vsak tekmovalac mora: 1.) rešiti uganke; 2.) poslati v pismo svoj natančni naslov ter priložiti 10 Din. — Vsak tekmovalac dobi po pošti 1 skatlo kreme „Lebin“, četudi ni uganke pravilno rešil. Na vsakem ovitku bo označena številka dotičnega tekmovalca. Zrebal se bo dne 15. marca ter pride za prvo nagrado pravočasno obvestilo, za vse druge pa pismeno.

Uganke: vao. Ba, her, E, Ljuo, vem, Ro, ija, va. I. nat. na.

Iz teh zlogov naj se sestavijo naslednje besede:

1.) mesto na Kranjskem; 2.) prva ženska na svetu; 3.) ke se največ žita v Jugoslaviji pridelajo; 4.) ime muškega spola; 5.) mesec v letu.

Izid zbranja se objavi dne 22. marca v „Slovincu“, „Marburger Zeitung“, „Jutarnem listu“ in „Politiki“.

Kemična tvornica „LEBIN“, Hoče pri Mariboru.

A. Cerkvenik: V vrtincu

(K predstavam v mariborskem gledališču.)

Zeni v najboljših letih se zahoče tesa mladega moža, poisce ga in si ga osvaja, da uteši nagon, ki jo žene k njemu. Jaz to hočem... Jaz sem poslušna vlačuga! V svojem možu da nima opore, da ga ne more ljubiti. Njen prejšnji snubač razkrije resnico varanemu soprogu, pisatelju in filozofu, verujočemu v dobroto in lepoto. Vključ svojimi visoki etični silji je ta zadet v dno duše. Dvomi se ga polaste, končno se pa vendar ojači do sklepa, da ponudi svoji ženi popolno prostost, prosoje jo, naj ostane pri njem. Ona je v bistvu enotnejša osebnost, ker sledi edino klicu svoje strasti. Zato ga zapusti in gre k ljubimcu, ki pa se je bil med tem njene ljubezni že navečal. Radi tega se spozna z bivšim snubačem, ki naj bi jo opil in posilil: vzroka dovolj, da jo more potem pogoltni kot vlačugo iz hiše. Toda snubač izda nesrečni ženi ves podli nač in vzbudi v njej tak obup, da se res opijani in mu podleže. Kmalu nato se vrne ljubimec in stvar se završi po programu. Njo požene globoko razočaranje v javno hišo, kjer jo najde njen mož. Rad bi jo rešil, toda ona mu ne more slediti, ker jo tlači k tlom njegova moralna veličina. Tudi ji novo vzbujena ljubezen do njega — ponižani in oskrunjeni — zapira pot do njega. Globlje in globlje pada. Po ponesrečeni tatvini jo zasledi njen mož v ječi ter jo iznova prosi, naj se vrne k njemu. Ali ona bi mogla z njim le še umreti, sama

je premalo pogumna. In njegova ljubezen je tako velika, da je pripravljen tudi k temu. Po njeni prestani kazni se najdeja v starem stanovanju. On ji razkrije svoje težke dvome o premoči dobrega v sebi, toda s svojo smrtjo hoče dokazati svojo silo. Brez obotavljanja izpije strup, njej pa pade skodelica iz rok ter se razbije. Mož umre, ona pa nadaljuje svojo pot v beznico.

Psihoanaliza je deloma odgrnila zastor, ki zakriva naše podzavedno življenje, pokazala silno moč seksualnega nagona v vsem našem dejanju in nehanju, odkopala tajne cevi naših zablod, razjasnila elementarnost naših čustvenih izbruhov in vsaj deloma razčistila razmerje med moškimi in ženskimi. Toda že pred njenimi odkritji smo vedeli, da sledi žena vključ vsem motnjam in navidezno nesoglasju svojega hotenja v ravni črti klicu nagonov, dočim se izgublja mož s svojo intelektualno premočjo v filozofskih razmotiranjih. Zato mu je v tem žena vedno nadrejena, ker je enostavnejša v svojem hotenju. Na drugi strani pa je možu ljubljena žena vedarje zgolj objekt, kristal, ki sprejema svetlobo njegove duše, izžareva jo v podeseterjeni lepoti in jakosti. V vračani ljubezni zre mož pred vsem ceno svoje osebnosti in v ženi ljubi prav za prav vedno le samega sebe. Kolikor više gre njegov polet, toliko globlja je njegova ljubezen, ali toliko bolj se oddaljuje od preprostega egoizma žene, ki vedno in vedno išče utešitve nagonov. V tem je morda bistvo

tragične v razmerju med možem in ženo. Največkrat pa take razlike med njima ni: tam je tragedija nepotrebna in stvar se završi kakor običajno v smeri produkcije novih ljudi, sledeč zahtevi večnih zakonov narave. Če pa izgubi žena možnost zblivanja, more vsakega izgubiti tla pod nogami, more je zgrabiti vrtinec, iz katerega ne ve izhoda... More... Toda jaz še verujem v ženo, ki ga zna najti...

Cerkvenik je slutil globoko tajnost seksualnega življenja, njegov pogled pa se je v večjim usmiljenjem ustavil na trpljenje žene, kakor na bolesti moža. Htel je doumeti zagonetko podzavednega, nagonskega življenja in ga pokazati gola, zvičajajoča se v svojih krčih. Vendar je bila njegova roka še preokorna, da bi bil odgrnil zastor s prizanesljivim gibom. Zato so se mu vse oblike sproti pretvarjale v režeče maske brez lepote, brez dokazov globoke harmonije in v hrepenenju moške in ženske duše. Najvišjega ni pokazal: stremiljenja neopornih delov po popolnosti, iskanja dveh duš, ki slutita celoto v skupnosti, visokega doživljaja harmonije neskončnosti. V tem je bila najvažnejša točka njegovega problema, tu bi se bil moral ustaviti in s hlastno roko odkrivati ženinim dušam vedno skrivnost iskanja in hrepenenja. Tako smo pač slišali disonance, harmonija pa je šla mimo naših duš. Zajedno s pesnikom smo jo morda slutili, toda suha filozofija moža naših slutnj ni mogla vtlesiti: bila je knjižna modrost. Govoril je lepo ali besede so zgrešile pot do naših src, ki so čakala

na dejanje. Vključ temu smo bili avtorju hvaležni: za hotenje, za slutnjo...

Resnično mi je žal, da Cerkvenik ni znal najti prave oblike. V nekaj dejanjih zgoščena drama bi bila podala neprimeren več, kakor ohlapna, na 7 slik razblinjena tragedija. Risba nastopajočih oseb ni vedno posrečena. Zenin značaj bi nam bil razumljivejši, ako bi ne bil že v 1. sliki docela razgaljen pred nami, tako, da je vzbudilo njeno grozno razočaranje v 4. sliki skoro začenjenje v nas. Nagoni žive vedno v podzavesti, iskanje in pričakovanje po izpolnitvi tvori silo ženske ljubezni. Kakor hitro žena določno ve, kaj hoče, je že dosegla zadnjo postajo svojega hotenja in sleherno razočaranje je neumljivo. Dokler ne vidi, išče duše tudi žena, samo, da ji je nejasna in megljena. Brutalno prebujenje iz tega sna bi moglo razložiti silno duševno katastrofo in tako bi bilo razumljivo, da se uda vrtincu, ki jo drvi navzdol. Pred njo je samo temna pošast nagona. Kar je bilo poprej poezija, izraz najtajnejših utripov, je zdaj strahota, ki ji vzbujajo grozo, čeprav se ji mora docela podvreči. Uprav iz tega razloga je bila tragedija s 4. sliko končana. Kar je sledilo, ni bilo več bistvenega pomena za dramo, bilo je balast, novelistično razpredanje nadaljne usode propadle ženske. Mož ni bil človek iz krvi in mesa. Bil nam je več ali manj nerazumljiv, ker ni trpel pred nami, ker ni grešil, da se bi moral pokoriti in očistiti. Vedno nas najbolj zbližajo zgrešena pota, njegova pa je šla nekeje visoko nad nami. Nismo mu imeli časa odpustiti, pa ga tudi nismo mogli

vzljubiti. Snubač je človek, ki išče, toda ne najde ljubezni v vsej drami pač najbolj posrečena figura. Njegovo trpljenje in njegove podlosti so človeške. Lopov je, ali koncem koncev vendar človek. Njegovo božanje trpeče Vjeročke, žene, ki jo je oskrnil, ker jo je hotel mučiti; mučiti, ker jo je ljubil: to je bila gesta, ki je ne morem pozabiti. Pokazala mi je pesnika Cerkvenika.

Uprizoritev je bila zelo skrbna. Visoko nad vsemi se je gibala igra ge. Bukševke v vlogi žene. Bilo je mestoma resnično doživljanje, zlasti v 4. sliki, ko je prikazala zlom ženske duše s pretresujočo istinitostjo. G. Bratina je igral moža, ki je že sam na sebi dokaj neverjeten. Tudi igra G. Bratine nas ni mogla prepričati. Njegov svečeniški način govora in neprestano dviganje glave, s čemer je pač hotel predočiti bitje, stoječa nad nagonom življenjem, sta učinkovala nasprotno. Na mesto doživljanja je stopila spekulacija, ki ga je delala neiskrenega. O g. Škerlu (v vlogi snubača) je težko reči kaj določnega. Močno hotenje v razmeroma pomanjkljivimi sredstvi. Njegov največji nedostatek leži pač v njegovem glasu. Prav posrečeno kreacijo je ustvaril g. Grom v vlogi zobotehnikarja, če izvzamemo završetak 4. slike, kjer ni bil docela v formi. Režija ki jo je vodil g. Bratina, je bila tokrat brezhibna. Uprav dovršena pa je bila inscenacija, izražajoča se v posrednih slikah (na priliko 2. sl.) v naravnost pesniških domislekih. Na tem torišču priznavam g. Bratini mojstrstvo brez pridržka. — Gustav Šibik.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Manjša soba

v sredini mesta, s električno razsvetljavo, se takoj ali s prvim marcem odda le solidni gospodini. — Naslov v upravi „Jutra“. 3498

Dijake

sprejme izobražena rodbina. — Kje, pove uprava „Jutra“. 3440

Odda se stanovanje

ali manjša delavnica, soba in kuhinja osemni, si plača najemino za leto naprej. 6000 dinarjev. — Aljaževa cesta 1, Ljubljana 7. 3434

Soba

s električno razsvetljavo in s hrano se takoj odda v Gospodski ulici 10, I. nadst. 3432

Gospodična

se sprejme kot sestanovalka. — Naslov pove uprava „Jutra“. 3418

Na hrano in stanovanje

se sprejme gospod. — Naslov pove uprava „Jutra“. 3415

Odda se opremljena soba

s dvema posteljama boljšima gospodoma. Naslov pove uprava „Jutra“. 3386

V zračno sobo

s dvema posteljama sprejemno gospodično. — Naslov v upravi „Jutra“. 3409

Soba

leže mladi uradnik. — Ponudbe pod „Stalna soba“ na upravo „Jutra“. 3421

Soba

v bližini bolnice leže akademika. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Soba 1616“. 3403

Opremljena soba

v sredini mesta s posebnim vodom in električno razsvetljavo se takoj odda dvema boljšima gospodoma. Naslov v upravi „Jutra“. 3444

Zenitve

Mladenci star 29 let, samostojni obrtnik s dobro upeljano obitjo v mestu, išče ženo v avstrijski ženi. — Naslov v upravi „Jutra“ pod šifro „Mladenci“. 3435

Stanovanje

Strogo separirana soba s vzhodom iz stopnic, v sredini mesta, se ugodno odda. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Solitno 1534“. 3217

Na stanovanje in hrano

se sprejme gospod. Naslov v upravi „Jutra“. 3277

Stanovanje

2-3 sob, kuhinja in pralnik, se išče za mirno stranjo. Plača se dobro in da dobro nagrado. Ponudbe pod šifro „Cimpreje 41“ na upr. „Jutra“. 3108

Lepa, velika soba

s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo, se takoj odda. — Naslov pove uprava „Jutra“. 3085

K učiteljski družini

pod strogim nadzorom, se sprejme dijak v svo ohrbno. Naslov pove uprava „Jutra“. 3398

Soba

s kavo s jutrjati in zvečer dobi sušila postrojenja. — Naslov pove upravo „Jutra“ pod šifro „Postrojenja“. 3181

Dopisovanje

Uradnik samostojec, srednjih let, išče znanja s veselo gospodično od 18. do 20. leta. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Dama s kameljami“. 3463

Hrepenenje

Otroško doživljanje, lepo dekle št. 13. — Dopise na upravo „Jutra“ pod „Dama s kameljami“. 3463

S. M.

Preprosto izvedla. Svidenje 18. sreda dopoldne, ako ne, spono. 3439

Mlada gospodična

leže inteligentnega prijatelja. — Dopise na upravo „Jutra“ pod „Prijateljstvo 1625“. 3419

Dva gospoda

trgovsko usposobljena, le Voljdo, stara 22 in 24 let, letite znanja v avstrijske in gospodinske stvari in nekaj premoženja v starosti od 18 do 22 let. — Ponudbe, če mogoče s sliko, ki se na zahtevo vrne, na upravo „Jutra“ pod „Hoguljuba“, „Budi-slava“. 3403

Alaska

Harmoniko Lubašova izdelka, tristrano, triglasno, lepo upeljeno, eno leto staro prodaja Jakob Jenko, vas Suha 55, p. škofja Loka. 3403

Izgubljeno

Dežnik sem pozabil v četrti 14. t. m. v vlak, ki vozi iz Kranja v Ljubljano ob pol 11. v predzadnjem vozu. Pošten najditelj se prosi, da ga odda na naslov: Ivan Potočnik, Kranj. 3479

Razpis

Pozor! Pripravi se sami, če ima še kdo v Ljubljani tako izvirno, zdravo črnilo in tako po ceni, kakor gostilna Ivancič, Krakovski nasip 13. 3297

Velik zaslužek

takom celoga leta, se nudi gospod, gospodini in trgovcem, ki stanujejo na Bledu, v Rogarji št. 11 ali kakom drugem letovišču. Potreben kapital 5000 Din. Informacije daje šifer Kajan, Zagreb, Gajeva 7. Za pismene odgovore naj se priključi znamka za 2 Din. 3438

Dokumente,

kavelja, vrednostne papirje in dragocenosti sprejema v zbiranje proti potrdilu „Gospodarska pisarna“, d. s. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 35

Knjigovodstva

vpeljuje in revizira ter sestavlja in revizira bilanco po lastnih strokovnih „Gospodarska pisarna“, d. s. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nad. 36

Eksplatacija gozdov

20.000 do 30.000 kubič. metrov lesa prevzamem za sekanje in spravilo (po pogodbi) s lastnimi gozdni delavci v Sloveniji, Bosni ali Srbiji. Ponudbe s svedbo, količine, načina sečnje (golosek ali prebrala) se prosi za Franja Blajka, Lukarje, pošta Opitnica pri Slov. Konjicah. 3399

Agilen trgovec

manufakturi, v največjem industrijskem kraju, sprejme zastopstva dobrodošlega blaga, sprejme blago tudi v komistijo. Kavelja in skladniški lokali na razpolago. Prednost: manufaktura, tkanine, tekstila, vezanice, delni plač. Cenjene ponudbe pod šifro „Agilen manufakturi“ na upravo „Jutra“. 3389

Maska „Pierrotka“

se posodi. Naslov pove upr. „Jutra“. 3269

Vsakovrstne vožnje

zlasti prevoz pohištva ob pr. liki seitev, prevoz premoženja in dr. v kolodvoru ali od drugod in vsakovrstne druge vožnje, ohrabi točno, najhitreje, v najlepšem redu in po zelo solidnih cenah Komar Jožica, Krakovski ul. št. 13. Tam se tudi sprejemajo naročila in dajejo vse potrebne informacije. 20821

Volilni zakon

narodno skupščino je izšel in velja s poštino vred 12-50 Din pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

proizvodnja parfumerij 828a I. LUBIENSKY Zagreb, B. cesta 10/a išče komisionarje in agente za vsa mesta v Jugoslaviji.

Velika izložba s perzijskimi originalnimi preprogami po zmernih cenah. V tej izložbi so na razpolago vsakovrstne preproge. Izložba traja od 11. do 16. t. m. po ves dan. Hotel „Soča“, II. nadstropje, soba št. 9. 852a Evstratijlos Tsalikidis.

Velik zaslužek takom celoga leta, se nudi gospod, gospodini in trgovcem, ki stanujejo na Bledu, v Rogarji št. 11 ali kakom drugem letovišču. Potreben kapital 5000 Din. Informacije daje šifer Kajan, Zagreb, Gajeva 7. Za pismene odgovore naj se priključi znamka za 2 Din. 3438

Velik zaslužek takom celoga leta, se nudi gospod, gospodini in trgovcem, ki stanujejo na Bledu, v Rogarji št. 11 ali kakom drugem letovišču. Potreben kapital 5000 Din. Informacije daje šifer Kajan, Zagreb, Gajeva 7. Za pismene odgovore naj se priključi znamka za 2 Din. 3438

Velik zaslužek takom celoga leta, se nudi gospod, gospodini in trgovcem, ki stanujejo na Bledu, v Rogarji št. 11 ali kakom drugem letovišču. Potreben kapital 5000 Din. Informacije daje šifer Kajan, Zagreb, Gajeva 7. Za pismene odgovore naj se priključi znamka za 2 Din. 3438

Velik zaslužek takom celoga leta, se nudi gospod, gospodini in trgovcem, ki stanujejo na Bledu, v Rogarji št. 11 ali kakom drugem letovišču. Potreben kapital 5000 Din. Informacije daje šifer Kajan, Zagreb, Gajeva 7. Za pismene odgovore naj se priključi znamka za 2 Din. 3438

Trgovina

s špecerijskim in kolonijalnim blagom, deželnimi pridelki ter mlinskimi izdelki, žganjem itd. se zaradi selitve pod ugodnimi pogoji odda v najem solidnemu, izvežbanemu trgovcu, in sicer v večjem mestu na Gorenjskem. Stanovanje in skladišča v hiši. Prevzeti je vso zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu. Zaloga je za približno 150.000 do 200.000 Din. Ponudbe naj se vpošljejo pod „Soliden trgovec“ na upravništvo „Jutra“.

Trgovino z delikatesami

dobro vpeljano, v zelo odda pod ugodnimi pogoji solidnemu z vso zaprometnem mestu, se odda in vestnemu strokovnjaku v najem logo vred. Stanovanje, skladišče in klet v hiši. — Prevzeti je zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu. — Zaloga je približno za 80.000 Din. — Kraj: večje mesto na Gorenjskem. 774a Ponudbe naj se vpošljejo pod „Delikatesni trgovec“ na upravništvo „Jutra“.

Obri

Pozor!

Sedaj je čas za popravilo slavnih. Prinesla sem iz Dunaja vzorce pariskih in dunajskih modelov. Popravila svetlih klobukov 80 Din. — Cenjenim damam se vlijudno priporoča J. Štemberger Komp., Dunajska c. št. 9. 2972

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hübner, Ljubljana, Valvazov trg. 69

Pekarno

na prometnem kraju vrtajem takoj v najem po dogovoru. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Pekarna 1624“. 3439

Službe

(dobe)

Uradniški aspirant

se sprejme s dokazi: neomadelevane preteklosti, popolnega zdravja in da je absolvent trgovske akademije s najmanj dobrim uspehom ali absolvent dvorazn. trgovske šole s prav dobrim uspehom. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti do 1. marca 1925. na ravnanstvo mestne hranilnice v Ptuj. 3314

Trgovski čenec

se sprejme takoj v večjo trgovino s mešanim blagom na deželi. Pogoji: dober računar, vešč slovenskega in nemškega jezika. — Nadaljne pogoje pove Fr. Prijatelj, Trzin, Dolenjske. 3205

Prvovrsten avtoličar

samostojna moč, se sprejme v stalno službo. — Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Specialist 1608“. 3365

Čevljar, prikojevalec

vesten, se išče za takoj. Obrniti se je na Viktorja Pahorja, čevljarja v Postojni. 3477

Kovaškega učenca

močnega, sprejme takoj Anton Zajc, kovač v Zalcu. 3396

Službe

(iščejo)

Začetnica

pridna in poštena, 1866 parasta kontoristinja — gre par mesecov za majhno plačo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Vestna 1547“. 3244

Strojvodja

(Jugoslovana) izkušen ključavničar, samostojen, amoben, dober vpeljan pri stavbnih družbah, išče službo in gre tudi v drugi kraj. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Strojvodja 1576“. 3182

Službo išče uradnik

ki ima trg. šolo in večletno prakso. Sprejme mesto v katerikoli podjetju, event. kot skladničnik ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Celju pod šifro „Zanesljiv 34“. Nastopi lahko takoj. 3236

Inteligenten mladenič

bivši podnarednik, edinijak podoficirske šole, vešč slovenske, srbohrvaške in nemške, išče primerne službe v pisarni, skladišču ali kot paznik in pod. — Ponudbe sprejema oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21/III. 3428

Peri, stenografinja

za slovenski in nemški jezik ter samostojna srbska korespondentinja s šestletno prakso toli premliti mesto. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Perfektina 1646“. 3463

Trgovski pomočnik

manufaktura in špecerijske stroke, dober prodajalec, želi nastopiti takoj. — Naslov v upravi „Jutra“. 3430

Tehnični uradnik

prevzame za popoldanske ure privatno dela iz strojne in lesne stroke. Ponudbe pod „Dolo 1438“ na upravo „Jutra“. 3130

Šivilja

pomočnica leže mesta pri šivilji, krojaču ali krmarju. — Naslov pove uprava „Jutra“. 3460

Gospodična

pridna in poštena, vešč pisarniških del, išče primerne službe. Gre tudi kot blaginjakarica. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zanesljiva moč 1615“. 3394

Iščem službe

za gospodinjico s li kuharico. Grem tudi na deželo. Govorim slovensko in nemško. Sem vdo va brez otrok. — Naslov pove uprava „Jutra“. 3412

Fotografske obrti

se želi učiti dekle s štiriinredno mešano šolo. Naslov v upravi „Jutra“. 3414

Pekovski pomočnik

dober delavec, sna tudi sam kvas delati, išče stalno službo. Dopise pod „Kolik“ na upravo „Jutra“, Maribor. 3397

Knjigovodkinja

bilancistinja, sloven., srbohrv., nemška, deloma tudi laška, korespondentinja; popolnoma samostojna moč tudi v večletno bačno prakso leže mesta. Če njene ponudbe pod „Samostojna 1634“ moč na upravo „Jutra“. 3443

Krojač

Ervat, bi želel dobiti stalno mesto v mestu Ljubljani. Ponudbe na V. Paulik, Kofarska 80/a, I. nadstropje, Zagreb. 3446

Boljše dekle

pridna in poštena, nekoliko verzirano tudi v gospodinjstvu, išče mesta na boljši gostilni. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Postena 1546“. 3242

Prodaj

Postelja in nočna omarica, trd furniran les, dobro ohranjen, brez posteljnine, se pocieni prodaj. Naslov pove uprava „Jutra“. 3055

Vodno kolo

3 m. močno, za veliko vodo, rožete in obod iz želera, se pocieni prodaj. Ogleda se na žagi v Luki pri Zid. mestu. 2736

Moderni lovski voz

s 8 sedeži se radi pomanjkanja prostora pocieni prodaj. Laminir, Maribor, Slovenska ul. 20. 3402

V Mariboru se prodaj:

maska, svilene obleke, plesne toalete, kostumi, smoki, modke obleke, pahlače, ročne, lankasti čevlji, lepa ročna dela, jupijerji, note, knjige, servisi, vaze in drugi. go. Maribor, Korodčeva št. 7, II. nadst. 8. 3

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

71

„Kaj vam ni nič govorilo, da je v vaši bližini mož, ki vam je vdan?“

Diana povesi pogled in odgovori: „Baš to me je napolnjevalo s strahom!“

„Vidite, kakšnim obzirom in premišljevanjem me žrtvujete! Pomislite, kaj je moje življenje, odkar pripadate drugemu!“

„Gospod,“ odgovori Diana dostojansveno, „žena ne menja svojega imena brez škode za svojo čast, dokler živi dva moža, eden s priimkom, katerega je imela poprej, in drugi s priimkom, katerega je ona na novo dobila!“

„Sprejeli ste torej ime Monsoreau!“

„Sprejela?“ zašepeta Diana in njene oči se napolnijo s solzami.

Ko je Bussy videl, da je njena glavnica nagnjena, se jej iznova približa in nežno reče: „In jaz sem ostal, kar sem bil, tujec.“

„Oh!“ globoko zavzdihne dekle-žena.

„Vaš molk mi govori dovolj jasno, gospa!“

„Jaz ne morem govoriti drugače kakor z molkom.“

„Vaš molk, je li on nadaljevanje vašega sprejema v Louvru? Tam me niste videli, tukaj ne govorite z menoj.“

„V Louvru sem bila vendar v prisotnosti gospoda de Monsoreaua. On je ljubosumno opazoval vsak moj gibljaj.“

„Ljubosumen. To mu je še potrebno! Bože moj! Kakšni sreči se more zavidati, ko ves svet zavida njegovo srečo!“

„Pravim vam, gospod, da je on strašno ljubosumen. Ze nekoliko dni pravi, da se nekdo potika po okolici njegove hiše.“

„Vi ste torej zapustili majhno hišico v ulici Saint Antoine?“

„Kako?“ vikne Diana z nepremišljenim kretnjem, „ta neznavec torej niste bili vi?“

„Gospa, odkar je vaša ženitev javno proglašena, odkar ste bili predstavljeni kraljici in dvoru, in od onega večera v Louvru, odkar me niste smatrali vrednega pogleda, ležim v postelji, muči me vročica, umiram. Vašemu soprogu ni bilo treba prodajati ljubosumnosti na moj račun, ker mene ni ugledal v bližini vaše hiše.“

„Dobro, gospod grof, ako ste imeli željo, da me vidite, pa niste to bili vi, imate se zahvaliti temu neznancu za današnji večer. Kolikor poznam namreč Monsoreaua sem drhtela za tega neznanca, zato sem vas hotela videti, da vas poprosim, da izglagajte se opasnosti, da me ne storite še nesrečnejše, kakor sem že.“

„Pomirite se, gospa, jaz ponavljam, da nisem bil jaz to.“

„Naj končam, kar sem se namenila povedati vam. V strahu pred tem človekom, katerega ne poznamo, katerega pa morda pozna gospod de Monsoreau, je on zahteval, da zapustim Pariz. Zato pa — in Diana vstane in pnuči Bussyju roko — smatrajte ta razgovor za zadnji. Jutri odhajem v Méridor.“

„Vi odpotujete, gospa?“ klikne Bussy.

„Drugega središča ni, da pomirim gospoda de Monsoreaua. To je jedino središče, da najdem tudi svoj dušni mir. Razen tega mrzim Pariz, mrzim ves svet, dvor in Louvre. Srečna sem, če se smem s svojimi spomini iz dekleške dobe umakniti kam na samoto. V Méridoru, upam, Zmi bo, kakor za časa, ko že nisem imela posla s temi ljudmi, ki so mi prinesli nesrečno, in na glavo mi morda pride nekaj rose nekdanje sreče. Moj oče me bo spremlil.“

Tam bom našla gospo de Saint Luc, ki je žalostna, ker je brez mene. Zbogom, gospod de Bussy!“

Bussy prekrije lice z rokama.

„Naprej!“ zašepeta. „Za mene je vse izgubljeno!“

„Kaj pravite?“ zašepeta Diana.

„Pravim, glasno odgovori Bussy in se zravna, pravim, da je vaš mož moj smrtni neprijatelj, ker mi jemlje edino nado, ki mi je še ostala, da vdiham isti zrak kakor vi, ali da vas zagledam vsaj skozi okno, ali da primem za rob vaše obleke, in da oburavam živo bitje mesto sence. Pa če moram sam pri tem umreti, vašega moža bom zadavil makar s svojima golima rokama!“

„Oj, gospod grof!“

„Ta lopov! Ni dovolj, da vas je prisilil, da ste v vsaj svoji nedolžnosti postali njegova žena, in sedaj naj še muči z ljubosumnostjo!“ Smešna pošast ki bi najraje požrla vse svet!“

„Umirite se, gospod grof, umirite se! Morda se najde zanj še opravičitev!“

„Opra... vi ga hočete opravičiti, gospa?“

„Oh, če bi vedeli...!“ zaplaka ona in pokrije z rokama zardelo lice.

„Kaj če bi vedel? Vem, da je bedak, kdor misli na drugo, če je vaš soprog!“

„Da... če bi bil. Pa morda se varate, morda on ni moj soprog!“ pravi Diana z muko, toda z žarkim glasom.

In s hladnima svojima rokama naglo poboža mlada žena pekoče roke Bussyjeve, potem vstane in naglo kakor srna prhne v mračne perivoje zelenega vrta, do vrat, v uto, kjer čaka Jerica. Njo potegne naglo s seboj, in obe izgineta skozi vrata, predno je strmeči, opojni, plamteči Bussy mogel iztegniti roko, da jo zadrži pri sebi in se napije sreče.

Bussy plane, obstane glasno vikne, in se zamaje. Bemy priskoči pravočasno, da ga ujame, potem ga polagoma položi na klopico, katero je Diana pravkar ostavila.

Potrta od globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem tužno vest, da je naša nadvse ljubljena mama, stara mama in tašča, gosna

Marija Štibernik

posetnica in gostilničarka

danes dne 13. februarja 1925 ob 9. dopoldne po dolgi mučni bolezni v 71. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere bogu vdane preminula.

Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukišnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi.

Bodi ji ohranjen blag spomin!

Zagorje ob Savi, dne 13. februarja 1925.

848/a

Hinko, Viktor, Rudolf, Feliks, sinovi. — Pavla Štibernik, roj. Cuk, Frančiška Štibernik, roj. Kos, snibe. — Vauki in vaukinje ter vsi ostali sorodniki.

Sv. Inati jumperji

po znižanih cenah.

Sevilnate bluze, prvovrstna pulava
svila 240 Din in 340 Din
Damske suknje od 8 Din naprej
Garnitura 2 kom. 100 Din
eh in batti samo 89 Din
Kombi na 9 Din naprej, de-
n ki polavilni 179 Din.
Praktična darila zastoj (glej
intrični insert) 77 Din

H. Škovec in sl. K. Soss
Ljubljana.

Oskrbni t. o. graščina Jurkloster nro-
data pri om. stanih po. u. b. dne 25. febr-
arja t. l. ob 10. uri dopoldne

230 jelovih stoječih dreves

829/a

s okoli 450 m² vršine, v oddelku 1 in 2a re-
verja s ta nro. Gori je od ceste in žage v Jur-
kloster 15 km oddaljen.

Drevesa so izklesana in so lahka na hien
menta ogledajo. Poskusno pogojno in druga raz-
jasnila naznanja gosda urava v Jurkloster.

Marija Pogačnik roj. Unar na-
znanjam v svojem in v imenu vseh sorod-
nikov, prijateljev in znancev žalostno vest,
da je moj srcevoljubljeni soprog, brat, stric
in svak, gospod

Albert Pogačnik

plaznški ravnatelj v pok.

včeraj, po dolgi in mučni bolezni bogu vdano

preminul

Pogreb nepogabljenega bo vrši v soboto,
14. t. m. ob 4. uri popoldne iz Gralske
ulice št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 13. februarja 1925.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

FORMALDEHID

40 odstoten

prodaja v vsaki količini s skladišča tvornice
v Tesliću. Destilacija lesa, d. d. Zagreb,
836-a

Ugledno prvovrstno podjetje v Ljubljani, ki je
v polnem obratu ter ima lepo bodočnost

išče za dobo 1 do 3 let 300 do 500.000 Din posojila.

Podjetje je neobremenjeno ter znaša realna
vrednost 1.000.000 Din.

814-a

Za varnost posojila nudi poleg obreme-
nitve tudi še dobro poročilo.

Ponudbe z navedbo zneska, načina in dobe
amortizacije ter zahtevane obrestne mere, je po-
slati pod „Sigurna naložitev denarja“ na Gospo-
darsko pisarno, d. z o. z. v Ljubljani, Wolfova ul. 1/II.

„Splošna knjižnica“

nudi sledeče najnovejše zvezke:

D. Folgel: Domače živali, humorističen spis, 72 strani, broš 10 Din, vez 15 Din	
H. Burger: La Bohème, rom., 402 strani, . . .	35 . . . 42 .
A. Remo: Magd., tragedija, 85 strani, . . .	14 . . . 20 .
Dr. F. Gosti: Misterij duše, polju ni pregled nabavne 276 stran	35 . . . 4 .
Dr. A. Gosar: Socialna ekonomija, 300 strani, . . .	75 . . . 95 .
T. Zielinski: Antifonalna modralavet, 101 str., . . .	36 . . . 45 .

Naročila sprejema

838/a

Zvezza knjigarna, Ljubljana, Marjina trg št. 8.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nas
je za vedno zapustila naša nepozabna, predobna soproga in mati, go-pa

Viktorija Reisner, rojena Pregel

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 66. letu starosti.

Pogreb preljubljene pokojnice se bo vrši v nedeljo dne 15. t. m.
ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti na Resljevi cesti št. 7 na pokopališče
k Sv. Križu.

Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1925.

Anton Reisner,
soprog.

Dr. Viktor Re'sner, Olga pl. Wolff, Hermína Anderka,
inž. Oskar Reisner, Lotte Reisner, Frida Firen,
otroci,

in ostali sorodniki.

850a

Tvrška „DOLENSKO“ d. d.

za industriju drva v Črnomlju

potrebne tri cirkulariste, enega rate-
rista in enega prekladača (Vorreiber)
za na-top l. mar. ca 1925. Prednost imajo
samci. — Ponudbe je poslati takoj na
„Dolensko“, d. d. Črnomelj. 804-a

STÖWER

najpopolnejši
šivalni stroj.

Veže, krpa što a, šiva
z enostavnim premikom
pogrezljivega tran-por-
terja (grabele)

Vsak dom ga ima!

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Šteinska ulica 6/a,
15letna garancija.

Otvoritev podružnice.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam,

da sem otvoril novourejeno parno
pekarno na Poljanski cesti št. 19,

ter se mu vljudno priporočam. Naročila sprejemam na
Poljanski cesti št. 19 in Pred škofijo št. 11.

Z velespoštovanjem

844-a

parna pekarna FRANC DOLINAR.